

Revisorpligt

Analyse af implementering
med fokus på det
samfundsmæssige aspekt

Udarbejdet af: Josefine Dahl Jensen

Studie nr.: 20181912

Vejleder: Hans B. Vistisen

Studium: Cand. Merc. Aud.

Modul: Afhandling, 30 ECTS

Afleveringsdato: 1. juni 2023

Anslag: 129.709

Normalsider: 54 sider

Forord:

Denne afhandling er udarbejdet af Josefine Dahl Jensen som afsluttende afhandling på Cand.merc.aud. studiet på Aalborg Universitet. Afhandlingen er udarbejdet i perioden februar 2023 til juni 2023.

Afhandlingens fokusområde er den nye lov om revisorpligt til mindre virksomheder med fokus på det samfundsmæssige aspekt og revisors rolle herom. Der undersøges om loven egentlig har den effekt, som forventes og hvad det gør ved forventningskløften.

Til afhandlingen er der foretaget interviews med relevante fagpersoner, som er blevet spurgt til forventningerne og skepsis omkring revisorpligt. Hertil intern afdeling hos BDO omkring interne processer og forventningerne til fremtiden, samt samfundsansvaret hos BDO med fokus på revisorpligten. Da loven først er trådt i kraft i 2023, var det vigtig for afhandlingen at kunne interviewe fagfolkene og høre om de forventninger og skepsis for fremtiden indenfor revisorpligt. Der er også benyttet en del tidsskrifter og artikler med andre fagfolks holdninger til emnet.

Det har været en stor hjælp for udarbejdelse af afhandlingen at kunne komme i kontakt med fagfolkene, samt at der var tid og lyst til interviews. Desuden skal der lyde en stor tak til mine kollegaer, som har været behjælpelig med tanker og diskussioner om emnet. Til sidst en stor tak til Hans B. Vistisen for at have vejledt mig gennem afhandlingen.

Abstract

The purpose of this thesis is to analyze the implementation of a mandatory audit with a focus on the societal aspect. Do you get what you expect from the law? What about the expectation-Performance Gap? Does it affect the accountants and the companies more negatively? Who benefits from the law?

The purpose of the policies surrounding mandatory audit is to increase control for selected industries with a turnover of DKK 5-8 million. DKK, where many errors and/or frauds occur. Previously, these companies were not required to have any kind of declaration on the annual reports, and it is believed to have resulted in companies making mistakes in the annual reports and tax and VAT reports. The law shifts control responsibility away from the public sector and imposes more tasks on auditors and more administrative burdens on companies. It appears from the Ministry of Business and Industry that the mandatory audit will affect approx. 700 companies, the vast majority of which have already voluntarily selected an auditor.

The research for this thesis originates from the current legislation, the government agreement on the future need for audit or auditor involvement and interviews with relevant professionals. The thesis covers the history and course of the mandatory audit, types of auditors, including the Auditors Act, audit statement in an annual report and the gap in expectations between society and the auditors.

The dissertation's problem is answered by first describing the agreement on mandatory audit, as well as what kind of effect the auditor has previously had on the company's reports. The understanding of the agreement on mandatory audit is based on investigations by the Tax Agency and the Danish Business Authority, which provide calculations of the average misinformation in companies' accounts with and without an auditor's statement from an approved auditor. The studies conclude that there is significantly less misinformation in the tax and VAT returns, if an auditor has been involved, compared to reports that do not contain an auditor's statement.

Based on interviews with various professionals, the thesis contains alternative solutions to better minimize misinformation and fraud with tax and VAT. The alternative proposed solutions consist of using other measurement criteria to impose mandatory audit on companies, whether the audit is preferable and is imposed by mandatory audit in the company's first two financial years.

The conclusion of the thesis describes that an auditor's statement can have a positive effect on the companies that will be covered by a mandatory audit. The conclusion is based on studies that have concluded that it is significant to have any auditor's statements to prevent misinformation, lack of understanding and tax and VAT fraud. The thesis also concludes that the agreement on mandatory audit does not have a major effect, as the agreement will only cover around 700 companies, of which the majority already use auditor assistance.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
1. Indledning	4
1.1. Problemstilling	5
1.1.1. Problemformulering	5
1.2. Afgrænsning.....	5
1.3. Metode	6
1.3.1. Videnskabsteori	6
1.3.2. Dataindsamling.....	8
1.4. Struktur	10
2. Revisionspligtens historie og forløb	12
2.1. Danmarks første lempelse af revisionspligt i 2006.....	13
2.2. Grænserne hæves i 2010.....	14
2.3. Udvidet gennemgang, samt fokus på holdingselskab i 2012	15
2.4. Mikrovirksomhederne i 2015	17
3. Former for revisorer	19
3.1. Revisorloven	19
3.2. Godkendte revisorer.....	20
3.3. Ikke godkendte revisorer	20
3.4. Offentlighedens tillidsrepræsentant og god revisorskik	21
3.4.1 Uafhængighed	22
3.5. Hvidvask.....	22
3.5.1. Hvidvaskloven.....	22
3.6. Fordele ved revisorer.....	24
4. Erklæringstyper	25
4.1. Assistance	25
4.2. Review	26
4.3. Udvidet gennemgang	26
4.4. Revision.....	27
4.5. Delkonklusion	28
5. Revisorpligt for små virksomheder	30
5.1. Præsentation af revisorpligten	30
5.2. Analyse af forventningerne ved revisorpligt	32
5.2.1. Revisorerers betydning	33

6. Forventningskløft	37
6.1. Brenda Porters teori	37
6.2. Revisorers påvirkning	39
6.3. Delkonklusion	40
7. Kritisk gennemgang af revisorpligten.....	42
7.1. Politikerne.....	43
7.2. FSR – danske revisorer hilser aftalen velkommen.....	43
7.3. Finans Danmark – Regeringen bør vælge revisionspligt	45
7.4. BDO – Interne processer og omdømme	47
7.4.1. Kundeaccept	48
7.5. Delkonklusion	49
8. Alternative løsningsforslag	51
8.1. Revisionspligt.....	51
8.2. Andre målekriterier	52
8.3. Virksomhedernes første to år.....	53
9. Konklusion	55
10. Perspektivering	57
11. Kildeliste	58
12. Bilag	61

1. Indledning

Skattestyrelsen anslår at mellem 48-58% af alle danske virksomheder laver fejl i deres moms- og skatteindberetninger, og ca. 10% af alle virksomheder bevidst snyder i skat. Opgørelsen er lavet ud fra at Skattestyrelsen kun kontrollerer ca. 3% af alle danske virksomheders regnskaber om året, men i Skattestyrelsens kontrol fra 2018 fandt man svindel med skat og moms for samlet 5,4 mia. kr.¹

På grund af de historiske lempelser på revisionspligten i Danmark, kan flere og flere virksomheder fravælge revision, mens de mindre virksomheder helt kan undgå at benytte en revisor til regnskaberne.

I en rapport fra Copenhagen Economics fremgår det at andelen af assistanceerklæringer er vokset markant fra 2012, hvor det var 3% af de samlede danske regnskaber, som var påført assistanceerklæring, til 2017, hvor det var steget til 31% af alle regnskaber. I samme periode er andelen af regnskaber uden nogen form for erklæring fra revisorer steget fra 9% i 2012 til 19% i 2017.²

Den 6. april 2022 blev forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven vedtaget, der giver en øget revisorinvolvering i form af "revisorpligt" ved regnskabsaflæggelse for visse mindre selskaber. Lovforslaget om skærpet revisionspligt og krav om øget revisorinddragelse, har til formål at reducere antallet af fejl og mangler i indberettede årsrapporter, bogføringsrutiner og i skatte- og momsindberetninger, samt styrke regelefterlevelsen hos virksomhederne. Behovet skyldes en erkendelse af, at øget inddragelse af en godkendt revisor, skaber værdi for virksomhederne såvel som for samfundet.

Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget den 19. maj 2022 under L 163 B. De skærpede krav i loven kommer blandt andet til at påvirke de mindre virksomheder i regnskabsklasse B fra og med 2023, hvor der sættes krav til revisorerklæring på visse regnskaber, mens reglerne ingen betydning får for virksomheder i regnskabsklasse A. Loven omhandler kravet til 11 specifikke risikobrancher, som har en omsætning på mellem 5 og 8 mio. kr., om at anvende godkendt revisor. Erhvervsministeriet oplyser at revisorpligten vil påvirke ca. 700 virksomheder, hvoraf de fleste allerede anvender revisor frivilligt.³

Der kan sættes spørgsmålstegn ved, om lovgrundlaget som folketinget har vedtaget, giver samfundet større forventninger til revisorerens arbejde indenfor opdagelse af fejl, mangler og snyd, som revisorer ikke kan opfylde indenfor de rammer der bliver stillet. Politikerne forventer at loven vil minimere antallet af fejl, mangler og besvigelser i skatte- og momsindberetningerne, men med valgfri erklæring fra virksomhedens side, kan der opstå forventninger fra samfundet, som revisorer ikke kan indfri.

---

¹ Rapport fra Copenhagen Economics – *Effekten af lempet revisionspligt på det samlede skattegab*. 2018.

² Rapport fra Copenhagen Economics – *Effekten af lempet revisionspligt på det samlede skattegab*. 2018.

³ <https://www.ft.dk/samling/20211/lovforslag/L163B/index.htm>

1.1. Problemstilling

Hvert år, indberetter en stor del af de danske virksomheder en årsrapport, der giver et overblik over virksomhedens finansielle stilling. Samtidig sker der fortsat fejl og besvigelser fra nogle af disse virksomheder. En undersøgelse fra 2018, viste at ved anvendelse af revisorer, laves der færre fejl i virksomhedens indberetninger, samt årsrapporten.⁴

Politikernes formål med loven om revisorpligt er at øge kontrollen for udvalgte brancher med en omsætning på 5-8 mio. kr., hvor der sker mange fejl og/eller besvigelser. Tidligere har disse virksomheder ikke pligt til at have nogen form for erklæring på regnskaberne og det menes at have medført at virksomheder begår fejl i regnskaberne og skatte- og momsindberetninger.

Loven flytter kontrolansvaret væk fra det offentlige, og pålægger revisorer flere opgaver og virksomhederne flere administrative byrder. Det fremgår af erhvervsministeriet at revisorpligten kommer til at ramme ca. 700 virksomheder, hvoraf langt størstedelen allerede har frivilligt tilvalgt revisor.

Formålet med denne specialeafhandling er at analysere implementeringen af revisorpligt med fokus på det samfundsmæssige aspekt. Får man det ud af loven som man forventer? Hvad med forventningskløften? Påvirker det revisorer og virksomhederne mere negativt? Hvem får noget ud af loven?

1.1.1. Problemformulering

Analyse af implementering af revisorpligt for mindre virksomheder med fokus på det samfundsmæssige aspekt.

1. Hvilken lov er revisorer underlagt under og hvad forventes der af revisorer?
2. Hvilke erklæringer fra revisorer, kan der vælges og hvad bidrager en erklæring med?
3. Hvordan har forventningskløften påvirket indførslen af revisorpligt?
4. Giver revisorpligten den ønskede virkning og for hvem?
5. Bør der tages yderligere tiltag? Evt. hvilke?

1.2. Afgrænsning

Det er fundet nødvendigt at fortage afgrænsninger for at sikre kun relevante emner indenfor specialeafhandlingens område og for at sikre besvarelsen af specialeafhandlingens problemstilling. Følgende afgrænsninger er foretaget.

---

⁴ <https://em.dk/nyhedsarkiv/2021/juni/ny-politisk-aftale-om-revision-skal-styrke-indsatsen-mod-fejl-og-svindel/>

Problemformuleringen er formuleret ud fra synspunkterne for revisorer, virksomheder og regnskabsbrugere. Der tages hovedsageligt udgangspunkt i det samfundsmæssige aspekt.

Loven L 163 B om ændring af årsregnskabsloven omhandler ikke kun kravet om brug af revisorer for risikobrancher, men specialeafhandlingen vælger at fokusere på revisorpligten. Resten af lovens krav bliver uddybet og gennemgået, men vil ikke yderligere blive brugt i analysen eller konklusionen. Det oprindelige lovforslag L 163 omhandler nye krav til bogføring, hvilket ikke bliver gennemgået i specialeafhandlingen.

Fokusområdet bliver primært ubevidst fejl og mangler fra virksomhedens side. Da revisorpligt også er med til at indfange bevidst fejl og svindel, vil området nævnes, men ikke blive uddybet og derved vil specialeafhandlingen ikke komme nærmere ind på SØIK's betydning. Hvidvaskloven vil nævnes og forklares kort, da det har betydning for afsnittet med kundeaccept hos revisorer.

1.3. Metode

I det følgende afsnit, vil afhandlingens grundlæggende videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser blive belyst. Formålet med metodeafsnittet er at give læseren en beskrivelse af videnskabsteorien bag afhandlingen, samt en uddybelse af hvilke metoder der er anvendt til at analysere den indsamlede empiri. Ligeledes vil der være vurdering af om den samlede empiri kan vurderes objektiv og valid.

1.3.1. Videnskabsteori

Begrebet videnskabsteori bliver generelt defineret som refleksioner over, hvad viden er, hvordan det skabes af metoder og teorier, samt forståelsen og antagelserne, der ligger foruden for undersøgelsen. Videnskabsteoretiske refleksioner henviser til overvejelser, der gør sig gældende for afhandlingens valg af teori og metode, og derved får konsekvens for den viden der kan produceres til praksis. Inddragelsen af videnskabsteori er med til at give afhandlingen et acceptabelt videnskabeligt niveau.⁵

Videnskabsteorien er grundlag for alle handlinger og stillingtagen, der foretages gennem afhandlingen. Det er vigtigt for at kunne definere afhandlingen og de videnskabelige metoder sikre at forfatterens egne holdninger og observationer ikke har indflydelse på de videnskabelige resultater, som afhandlingen når frem til.⁶

---

⁵ <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/videnskabsteori/introduktion-til-videnskabsteori/hvad-er-videnskabsteori/>

⁶ Dramer, P., Jordansen, B. og Astrup Madsen, J. (2020). *Paradigmer i praksis - Videnskabsteori og metode i ledelses- og organisationsstudier*. 2. udgave. Djøf.

1.3.1.1. Hermeneutikken

Begrebet hermeneutik stammer fra det græske sprog og betyder at fortolke eller oversætte. I begyndelsen, angav det en metode for fortolkning og udlægning af teologiske og juridiske tekster, men udvides i det 20. århundrede fra fortolkning af tekster til at se menneskets forhold til verden som den grundlæggende fortolkning og forståelse. Mennesket ses som et selvfortolkende og meningsskabende subjekt, der stræber efter forståelse. Sproget hos mennesket er et menings- og identitetsskabende potentiale og en forudsætning for deltagelse i samtaler, og samtaler er en forudsætning for selvfortolkning. Der kan derfor ikke skabes forståelse på egen hånd og derfor er afhængig af andre.

Problemformuleringen i afhandlingen forsøger at få en forståelse for sandheden af et bestemt område, men på grund af relativisme er det ikke en mulighed at besvare til fulde, da der ikke kan indhentes al viden og evidens i verden for området. Udfaldet vil afhænge af virkelighedens erkendelse af det enkelte individ. Afhandlingens metodiske grundlag vil som udgangspunkt være hermeneutik pga. den særlige humanistiske orientering. Den hermeneutiske analysetilgang benyttes til at opnå den maksimale viden på området og derved komme relativt tæt på sandheden som muligt.

Processen som ligger bag den hermeneutiske analysetilgang kaldes også for den hermeneutiske spiral, som er baseret på en problemstilling, som forsøges besvaret og analyseres flere gange, da det danner nye forståelsesprocesser. Ved at benytte interviews og faglige artikler, dannes spiralen, da der kommer forskellige holdninger og meninger til den givende problemstilling og derved dannes ny forståelse for det givende område.

Konsekvensen ved det hermeneutiske perspektiv er, at den viden der frembringes gennem empiriske undersøgelser, vil være præget af undersøgerens forståelse, og kan derfor aldrig være helt neutralt eller objektivt. Det er derfor vigtigt at synliggøre valgene af metoder og teori, samt diskutere og vurdere hvordan valgene har fået betydning for analysen og fortolkningen i afhandlingen. Samtidig vises der, hvordan afhandlingens forståelse er præget af andres fortolkninger, og hvordan det udvikler sig til nye forståelser og potentielt bidrage til andres forståelser og præge fremtidige fortolkninger på området.

Afhandlingen vil derfor forholde sig kritisk til metoden, da det er med til at danne væsentlig betydning for konklusionen. Ved metoden beskrives det at der ikke er nogen sandhed, men fortolkninger af sandheden. Det vil sige, at hvis afhandlingen blev udarbejdet af en anden person, vil der sandsynligt komme en anden konklusion. Afhandlingen vil være påvirket af de artikler og personer, som er brugt og interviewet til afhandlingen. Fagpersonerne som er interviewet til afhandlingen, er fra forskellige brancher og virksomheder, og har derved forskellige synspunkter i forhold til problemstillingen.

1.3.2. Dataindsamling

I dette afsnit vil valget af data blive præsenteret, som er anvendt til afhandlingen. For at kunne besvare afhandlingens problemformulering, er det nødvendigt at anvende både primære og sekundære data. Det sekundære data består af allerede eksisterende data, altså data som allerede var udformet og fortolket af andre forud for afhandlingen. Det primære data består i selvgenereret data, altså data som er udformet med formålet at besvare afhandlingens problemformulering.

Det sekundære data, der anvendes i afhandlingen, er data såsom lovgivninger og standarder inden for revision, samt bøger, artikler og teorier der omhandler området. Det sekundære data vil ikke være i stand til at belyse problemstillingen alene og derfor anvendes der primære data til afhandlingens problemstilling. Da sekundære data ikke er udformet eller fortolket direkte til afhandlingens problemstilling, forholdes der kritisk til dette data, hvem afsenderen er og hvad formålet var.

Det primære data, der anvendes i afhandlingen, er data der indsamles ved de foretagende interviews med valgte fagpersoner. Interview adskilles fra den normale hverdags samtale ved at der er et formål, en struktur og en afgjort magt-asymmetri. Der er sat en ramme inden interviewets start, samt hvordan og hvad der skal tales om. Interviewet giver mulighed for data, som ellers ikke umiddelbart kan iagttages. Det vil sige, at et interview kan bruges til at spørge ind til den interviewedes perspektiv på området eller emnet.⁷ Når formålet er hermeneutisk, supplerer det beskrivende med fortolkende hvorfor-spørgsmål for samtidig at spørge ind til konteksten.⁸

For at interviewene gavner afhandlingen, var ønsket at få aftale med flere erhverv eller brancheorganisationer som har en interesse og holdning til emnet. Efter at have skrevet ud til alle dem som afhandlingen fandt relevant, vendte ikke alle retur, men da der både kom svar og interesse fra Finans Danmark og FSR, menes afhandlingen at få den basale viden fra to forskellige brancheorganisationer, som står på hver sin interesse side. Ligeledes blev der interviewet og drøftet interne processer hos egen virksomhed BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab. De interviewede fagpersoner vurderes til at have den nødvendige uddannelse, erhvervserfaring og viden for området, for at kunne udtale sig troværdigt om revisorpligt. På baggrund heraf, vurderes at de foretagne interviews fagligt kan benyttes til specialeafhandlingen. Alle har frivilligt accepteret at stille op til interview, samt at navn, stilling og citater må benyttes i specialeafhandlingen.

Inden interview, blev der udarbejdet interviewguides for at holde struktur under interviews. Hver interviewguide er tilpasset det konkrete interview med forskellige spørgsmål til den enkelte fagperson. De enkelte interviewguides kan findes under bilag. De interviewede fagpersoner modtog interviewguiden på forhånd for forberedelse på de enkelte spørgsmål. Hvert interview er foretaget forskelligt, da hver fagperson havde hver deres krav til interviewet.

---

⁷ Andersen, I. (2019). Den skinbarlige virkelighed. 6. udgave. Samfundslitteratur.

⁸ <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/videnskabsteori/videnskabelige-metoder/det-kvalitative-interview/>

Nedenfor er de interviewede personer præsenteret, samt interview kravene.

Martin Thygesen – Finans Danmark

Martin Thygesen er kontorchef i Finans Danmark og har ansvaret for regnskabsregulering og revisionsregulering. Dvs. bankernes anvendelse af reglerne i forbindelse med deres egen regnskabsaflæggelse og revision af deres regnskaber, men også bankernes brug af de ikke finansielle virksomheders regnskaber og revisorers erklæringer om revision, review og udvidet gennemgang på ikke finansielle virksomheders regnskaber.

Interviewet blev optaget og transskriberet, hvorefter lydfilen blev slettet.

Anders Lau – FSR – Danske revisorer

Anders Lau er pressechef i FSR – Danske revisorer og har ansvaret for både revisorpligt og revisionspligt. Anders Lau arbejder med PR, analyse og offentlige sager og har været med på sidelinjen i forhandlingerne om revisionspligt med primær fokus på revisionsbranchen.

Interviewet blev ikke optaget pga. FSRs rammer for opgavehjælp. Interviewet blev noteret under samtalen.

Rikke Eskegaard Kabel – BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Rikke Eskegaard Kabel er Senior Manager, statsautoriseret revisor i Risk & Compliance afdelingen i BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab. Risk & Compliance afdelingen har blandt andet ansvaret for risikovurdering, kvalitetsstyring og overholdelse af revisorloven, hvidvaskloven og databeskyttelseslovgivningen i BDO. Rikke Eskegaard Kabel sidder primært med hvidvask og uafhængighed.

Interviewet er optaget og lydfilen er gemt.

1.3.2.1. Reliabilitet og validitet

I forbindelse med dataindsamlingen er det vigtigt at validitet og reliabilitet bliver sikret, da begreberne dækker over hvorvidt den indsamlede data er gyldigt og relevant for afhandlingens problemstilling.

Afhandlingens primære data består hovedsageligt af interviews af fagpersoner, som repræsenterer en virksomhed eller en brancheorganisation, hvilket betyder at personerne er påvirket af en bestemt holdning, der er dækkende for, hvor de er fra. De interviewede fagpersoner, bliver bedt

om at præsentere sig selv og deres kendskab, samt arbejdsopgaver omkring emnet. Det er for at sikre at det er kvalificerede holdninger og påstande til emnet, som kan bakkes op om at fagpersonerne er valide. Inden interviewene, blev der undersøgt og læst op på, om der er var udtalt offentligt om området for den enkelte virksomhed eller brancheorganisation. I interviewene spørges der ind til artikler eller udtalelser og om de er enige. Citater, påstande og udtalelser fra de enkelte interviews danner grundlag for analysen til afhandlingen.

I afhandlingen bliver der forholdt sig kritisk til både det primære data, såsom interviews, samt det sekundære data. I forbindelse med faglige artikler og offentlige udtalelser, forholdes der kritisk til afsender, hvornår artiklen er publiceret, for relevant, samt de formodede modtagere, da det bør overvejes om der ligger skjulte motiver bag. De benyttede lovgivninger og standarder er der sikret at det er den seneste version for validitetens skyld.

1.4. Struktur

I dette afsnit vil strukturen i specialeafhandlingen blive beskrevet.

Specialeafhandlingen begynder med et engelsk sammendrag, hvorefter problemet præsenteres.

Historien om revisionspligten skal skabe et indblik i Danmarks tidligere tankegang omkring forløbet med revisionspligt, samt den blandet holdning til de tiltag der er blevet foretaget på området hen over årene. Det giver en forståelse for processen om fremtidige tiltag på området, såsom den aktuelle lov om revisorpligt.

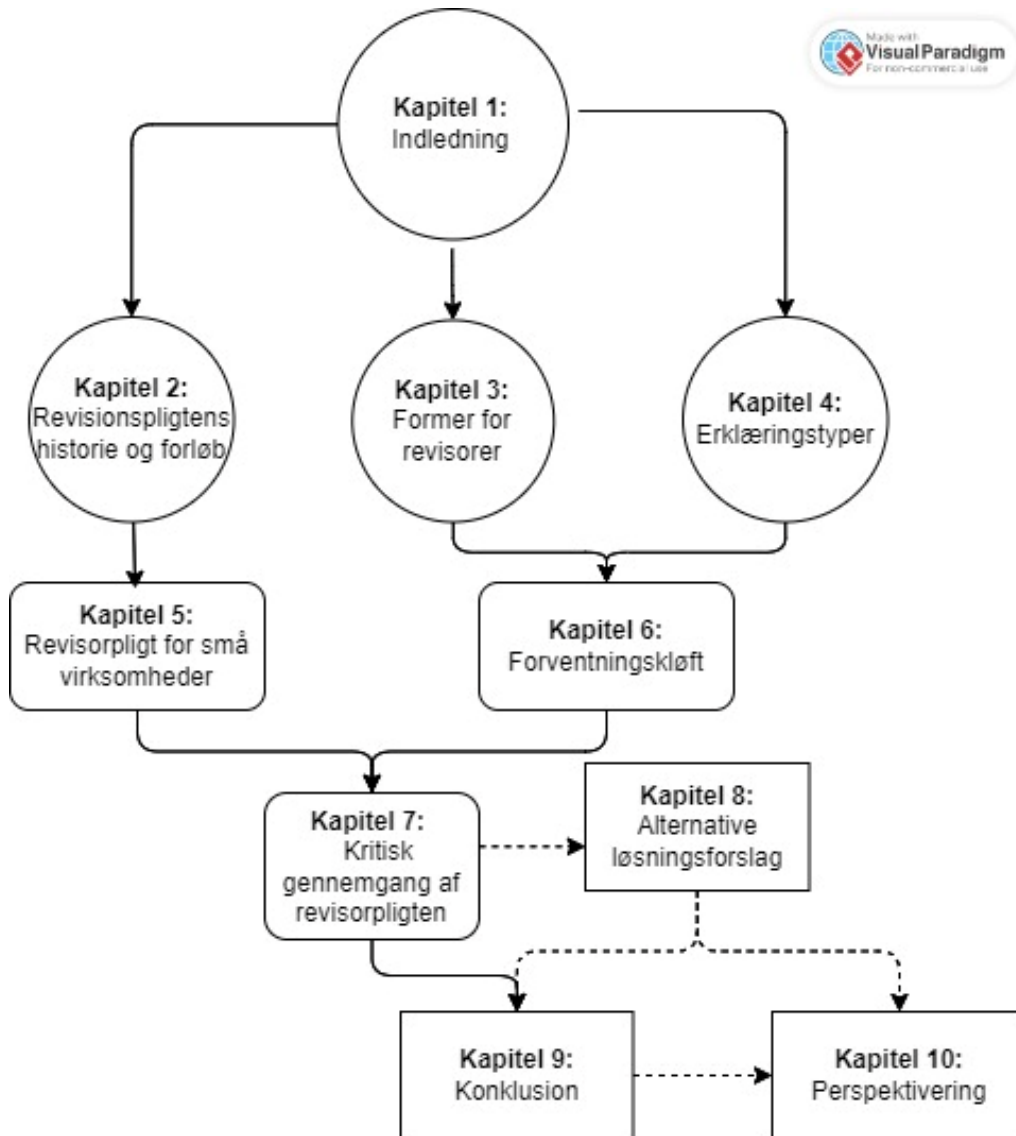
Herefter bliver revisorbranchen præsenteret, for at få en forståelse for revisorerers arbejde, pligter og ansvar. Erklæringstypernes gennemgang har en stor betydning for specialeafhandlingen, da en del kritik om den nye lov omhandler manglende krav om hvordan revisorer skal forholde sig til opgaverne, samt hvad samfundet bør forvente ud fra hvilken erklæring virksomhederne har i årsrapporten.

Loven om revisorpligten bliver præsenteret og der analyseres forventningerne til den nye lov, samt revisorerers betydning for virksomheders årsregnskaber.

For at kunne analysere forventningerne på området, vil teorien om forventningskløften fra Brenda Porters blive gennemgået. Herefter vil der analyseres på revisorerers påvirkning til forventningskløften, som vil være et gennemgående tema det følgende analysedel.

Ud fra interviews med fagfolk og egen viden, vil der blive gået kritisk til revisorpligten. Eftersom revisorpligten først påbegyndes pr. 1/1-2023, er der intet reelt data at kunne analysere andet end holdninger, meninger og rapporter over tidligere data. Ofte ved kritik, kommer der alternative løsningsforslag på banen, hvilket er blevet gennemgået og udviklet i samarbejde med de interviewet fagfolk.

Ud fra ovenstående gennemgang og analyse, vil specialeafhandlingen blive afsluttet med en konklusion, som besvarer problemformuleringen. Lige efter konklusionen er der en kort perspektivering, som udtrykker egen opfattelse gennem specialeafhandlingen og som giver tanker til fremtidige tiltag.

Egen tilskrivning.

2. Revisionspligtens historie og forløb

Det Dansk erhvervsliv og de danske virksomheder har flere års historik, og der er i tiden sket store udviklinger og flere ændringer, specielt til likviditetsbehovet og virksomhedsstrukturen. For de danske virksomheders grundhistorik, kan på mange måder sammenlignes med den struktur, som i dag kendes fra enkeltmandvirksomhederne, hvor virksomhedsejer og den daglige ledelse er én og samme person.⁹

I takt med at industrialiseringen rigtig tog fat i starten af 1900-tallet, blev der i stigende grad behov for kapitalindskud i virksomhederne, for at følge med udviklingen. Kapitalen kunne eventuelt findes hos eksterne parter, som vil investere i virksomhederne, hvis ejerne ikke selv havde til startkapitalen. Denne udvikling førte til, at gruppen af regnskabsinteressenter voksede til også at omfatte investorerne. Investorerne ønskede kontrol med, at den daglige ledelse håndterede den indskudte kapital på forsvarlig vis.¹⁰ Herefter blev der sat fokus på revision og grundstenen blev lagt for principal- og agentteorien.

Principal- og agentteorien tager udgangspunkt i en relation mellem to personer. Det kunne være en investor i en virksomhed (principalen) og en direktør, som er ansat til at lede virksomheden (agent). Her har principalen ansat agenten til at udføre et arbejde på principalens vegne. For at sikre at agenten udfører arbejdet efter principalens interesser, må incitamentet for agenten være stort nok til, at det overskygger eventuelle egne interesser, som ikke er i overensstemmelse med principalens interesser. For at sikre en symmetrisk incitamentsstruktur, ansættes en revisor til at kontrollere agentens arbejde. Her opstår et nyt principal-agentforhold, hvor revisor tager rollen som agenten der skal udføre et stykke arbejde for principalen. På den måde bliver asymmetrien mellem principalen og agentens interesser og information minimeret og revisor kan bekræfte agentens arbejde overfor principalen og minimerer hermed principalens informationsrisiko.¹¹ Figuren nedenfor illustrerer denne situation.

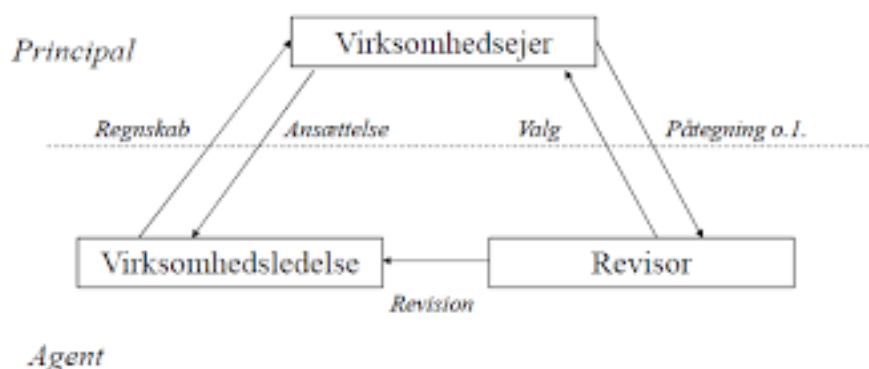

Illustration af Principal- og agentteorien.¹²

⁹ Eilifsen, Messier Jr, Glover, & Prawitt, Auditing & Assurance Services, s. 6.

¹⁰ Eilifsen, Messier Jr, Glover, & Prawitt, Auditing & Assurance Services, s. 6.

¹¹ Eilifsen, Messier Jr, Glover, & Prawitt, Auditing & Assurance Services, s. 7.

¹² Elm-Larsen, Rolf, Forvaltningsrevision.

I 1917 blev der i Danmark vedtaget den første aktielov i lov nr. 468 af 29. september 1917. Inden dette, eksisterede der allerede aktieselskaber i Danmark, men det var først i 1917, at der blev vedtaget en lov. Loven medførte, at alle danske aktieselskaber blev omfattet af regnskabs- og revisionspligt.¹³

Herefter i 1973 blev blandt andet loven om anpartsselskaber vedtaget, hvor alle anpartsselskaber blev omfattet af regnskabs- og revisionspligt.¹⁴ I Danmark bliver der fastholdt revisionspligten for alle selskaber frem til 2006, hvor den første af en række efterfølgende lempelser vedtages. Den første lempelse af revisionspligt i Danmark vil blive gennemgået i det følgende.

2.1. Danmarks første lempelse af revisionspligt i 2006

EU's regnskabsdirektiver har en stor indvirkning på de danske regnskabsregler, da Danmark via sit medlemskab i EU har forpligtet sig til, at de danske love er i overensstemmelse med EU's regnskabsdirektiver.

Det overordnede formål med EU-direktiverne er at skabe ensartede krav og rammer til regnskaber, som udarbejdes i de forskellige EU-lande og strækker sig tilbage til vedtagelsen af 4. selskabsdirektiv. Jf. Rådets direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 med senere ændringer om årsrapporterne for visse selskabsformer.¹⁵

I 1994 blev det gjort muligt i EU's 4. regnskabsdirektiv at lempe på revisionspligten og de efterfølgende år, implementerede flere af de nuværende EU-landene en eller flere af disse revisionsmæssige lempelser. Først i 2005 udarbejdedes der i Danmark det første udkast til lovforslaget om at få vedtaget de første lempelser til revisionspligten. På dette tidspunkt, var det kun Danmark, Sverige og Malta, som ikke havde indført nogle af lempelserne. Historisk set har Danmark været et af de lande i EU, der har haft mindst lempelige regler til revisionen.¹⁶

I 2005 kom regeringen, som på daværende tidspunkt bestod af Venstre og Konservative, med regeringsplanen "Nye mål", hvor der fremgik de første ønsker om lempelse af revisionspligten. Regeringens mål var at danske selskabers administrative byrder skulle nedsættes med 25% inden 2010 og for at kunne realisere målet, var forslaget fra regeringen at lempe på revisionspligten. Forslaget blev mødt med en del modstand fra de øvrige partier, da der frygtedes et større skattegab ved at lempe på revisionspligten.¹⁷ ¹⁸ For at komme denne frygt til værks og undgå et større

---

¹³ https://jura.ku.dk/jurabog/pdf/juridiske-monografier/herschend_lov_om_aktieselskaber_1917.pdf

¹⁴ https://www.folketingstidende.dk/samling/19721/lovforslag/L172/19721_L172_som_fremsat.pdf

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex%3A31978L0660>

¹⁶ <https://www.ft.dk/samling/20051/lovforslag/l51/bilag/1/220059/index.htm>

¹⁷ <https://www.regeringen.dk/media/1512/nye-maal-2005.pdf>

¹⁸ <https://www.berlingske.dk/oekonomi/forslag-om-revisionspligt-i-modvind>

skattegab, skulle der i forbindelse med lempelsen, afsættes flere ressourcer til Skattestyrelsen, så der kunne foretages en øget skattekontrol. Udviklingen ved at afsætte flere ressourcer i forlængelse med lempelsen af revisionspligten kan jf. til principal- og agentteorien, da der ønskes afsættelse af flere midler ved øget kontrol med selskaberne, som virkning af lempelsen i selskabernes revisionspligt.

Lovforslaget blev af flere omgange tilrettet for at få den nødvendige opbakning, inden lovforslaget blev vedtaget. I marts 2006 vedtages Lov nr. 245 af 27. marts 2006, hvilket indebar ændring til ÅRL § 135. Den nye ÅRL § 135, stk. 1 blev følgende:¹⁹

”En virksomhed, der har pligt til at udarbejde årsrapport efter reglerne for regnskabsklasse B, C eller D, skal lade sin årsrapport revidere af en eller flere revisorer, jf. dog 2. pkt. En virksomhed, som er omfattet af regnskabsklasse B, jf. § 7, stk. 1, nr. 2, kan undlade at lade årsrapporten revidere, hvis virksomheden i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser, jf. dog stk. 2 og 3:

1) En balancesum på 1,5 mio. kr.,

2) en nettoomsætning på 3 mio. kr. og

3) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.”²⁰

Holdingselskaber og Erhvervsdrivende fonde blev ikke omfattet af lovændringen, hvilket fremgik af ÅRL § 135 stk. 2 og stk. 3.

Hermed kom den første danske lempelse til revisionspligten og grundet lovændringen, havde cirka 75.000 selskaber i 2006 muligheden for fravalg af revision, hvilket forventedes at kunne give en samlet besparelse på 647 mio. kr. for danske selskaber i det år.²¹

2.2. Grænserne hæves i 2010

Først fire år senere, kom den næste lempelse af revisorpligten i Danmark, da grænserne for kravene til revisionspligten, blev hævet. Det nye lovforslag om lempelserne blev udarbejdet af Det Konservative Folkeparti, hvis formål var det samme som i 2005, at mindske selskabernes administrative byrder. Udgangspunktet til lovforslaget var, at selskaber med en omsætning op til 72 millioner kroner om året, skulle kunne fravælge revision.²² Igen blev lovforslaget mødt af kritik, især fra De statsautoriserede revisorer og Foreningen Registrerede Revisorer, da der ikke var enighed om at revisionen er en byrde og der tilmed mentes, at revision på regnskaberne skabte tillid

¹⁹ <https://www.ft.dk/samling/20051/redegoerelse/R20/285573.pdf>

²⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2006/245>

²¹ <https://www.berlingske.dk/oekonomi/forslag-om-revisionspligt-i-modvind>

²² <https://www.ft.dk/samling/20091/lovforslag/L190/bilag/2/834645.pdf>

mellem erhvervslivet og kreditgiverne.^{23 24} Ligeledes med vedtagelsen af den første lempelse i 2006, måtte lovforslaget tilrettes, før vedtaget.²⁵

I juni 2010 vedtages Lov nr. L190 af. 26. marts 2010 med virkning fra 1. januar 2011, hvortil beløbsgrænserne nr. 1 og 2 for fravalg af revision i ÅRL § 135 stk. 1 blev ændret til:

1) En balancesum på 4 mio. kr.,

*2) en nettoomsætning på 8 mio. kr.*²⁶

Antallet af gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede på 12 i løbet af regnskabsåret blev fastholdt.

Hos Erhvervsstyrelsen estimerede man, at cirka 17.500 selskaber blev omfattet af den nye lempelse, og derved en besparelse for selskaberne på 450 mio. kr. på de administrative byrder ved at fravælge revision.²⁷

2.3. Udvidet gennemgang, samt fokus på holdingselskab i 2012

Regeringen, som på dette tidspunkt bestod af Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistiske Folkeparti, fremlagde i oktober 2011 den kommende regeringsplan "Et Danmark, der står sammen".²⁸ Lovforslaget nr. L25 af 10. oktober 2012, fremgik følgende to lempelser:

1) Indførelse af ny erklæringsstandard, udvidet gennemgang.

*2) Mulighed for fravalg af revision for holdingselskaber.*²⁹

Grundlaget med lovforslaget var overordnet ens, som ved de to forrige lempelser, nemlig mindske den administrative byrde for de danske selskaber.

Formålet ved indførelse af den nye erklæringsstandard, udvidet gennemgang, var at udarbejde en erklæringsstandard, der var tilpasset de mindre selskaber i Danmark og derved regnskabsbrugernes behov, da de nuværende revisionsstandarder vurderedes værende for store og komplekse. Derudover var det erfaret fra de første lempelser, hvor holdingselskaber ikke kunne fravælge revisionspligt, havde haft betydning for de underliggende datterselskaber. De underliggende datterselskaber, som havde benyttet sig af lempelserne og fravalgt revision, var der ikke udført tilstrækkeligt og egnet bevis, som gav sikkerhed for kapitalandelens indregnede værdier i holdingselskabet. Som følge af denne problematik, var det ikke muligt at afgive erklæring med høj

²³ <https://www.berlingske.dk/oekonomi/brian-mikkelsens-loefte-halter>

²⁴ <https://www.rigsrevisionen.dk/Media/9/6/sr1718.pdf>

²⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200913L00190>

²⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2010/720>

²⁷ <https://www.berlingske.dk/oekonomi/brian-mikkelsens-loefte-halter>

²⁸ [file:///C:/Users/jfi/Downloads/et danmark der staar sammen - regeringsgrundlag.pdf](file:///C:/Users/jfi/Downloads/et%20danmark%20der%20staar%20sammen%20-%20regeringsgrundlag.pdf)

²⁹ <https://www.advokatavisen.dk/artikler/udvidet-gennemgang-og-yderligere-lempelse-af-revisionspligten-hvornaar-traeder-det-i-kraft-725/>

grad af sikkerhed i holdingselskaberne, hvorfor datterselskaberne alligevel fortsat skulle og blev revideret. Dermed havde en stor del af selskaberne ikke gavn af de første lempelser, hvilket det nye lovforslag fra 2012 skulle ændre på.³⁰

I forbindelse med forslaget om lempelsen af revisionspligten yderligere i Danmark, blev der også aftalt at afsætte flere ressourcer til Skattestyrelsen til at øge kontrollen yderligere og undgå et øget skattegab. Erhvervsstyrelsen foreslog derudover at indarbejde to nye tiltag for at hindre et øget skattegab. Det første tiltag bestod i, at der efter 3 år skulle udarbejdes en evaluering af revisionsfritagelsen for at bese effekten af lempelserne. Det andet tiltag var at øge Erhvervsstyrelsens sanktionsmulighed mod selskaberne, der foretager ulovligt kapitalejerlån.³¹ D. 6. december 2012, kom lovbekendtgørelse 1253 af 01/11/2013 med virkning fra d. 1. januar 2013. I forbindelse med vedtagelsen skete der to væsentlige ændringer. Den første var at ÅRL § 135 stk. 1 tilrettes til:

*” En virksomhed, der har pligt til at udarbejde årsrapport efter reglerne for regnskabsklasse B, C eller D, skal lade sit årsregnskab og et eventuelt koncernregnskab revidere af en eller flere revisorer, jf. dog 3. pkt. **En virksomhed, der er omfattet af regnskabsklasse B, kan vælge at lade revisionen efter 1. pkt. udføre efter Erhvervsstyrelsens erklæringsstandard for små virksomheder, jf. dog stk. 2 og 3.** En virksomhed, der er omfattet af regnskabsklasse B, kan undlade at lade årsregnskabet revidere, hvis virksomheden i 2 på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser, jf. dog stk. 2 og 3:*

1) En balancesum på 4 mio. kr.,

2) en nettoomsætning på 8 mio. kr. og

3) et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.”³²

Den anden væsentlige ændring, som blev vedtaget omhandlede holdingselskaberne. I forbindelse med vedtagelsen af lovændringen blev ÅRL § 135 stk. 3 ændret fra:

”Undtagelsen i stk. 1, 2. pkt., gælder ikke for virksomheder, der besidder kapitalandele i andre virksomheder, og som udøver betydelig indflydelse over en eller flere af disse virksomheders driftsmæssige eller finansielle ledelse.”³³

Til i stedet at være:

*”Bestemmelsen i stk. 1, 2. pkt., og undtagelsen i stk. 1, 3. pkt., gælder ikke for virksomheder, der besidder kapitalinteresser i andre virksomheder, og som udøver betydelig indflydelse på en eller flere af disse virksomheders driftsmæssige og finansielle ledelse, **hvis virksomheden og de***

³⁰ <https://www.ft.dk/da/statsrevisorerne/nyheder/2019/06/revisionspligten>

³¹ <https://www.ft.dk/-/media/sites/statsrevisorerne/dokumenter/2018/beretning-17-2018-om-lempelsen-af-revisionspligten.ashx>

³² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2013/1253>

³³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2006/245>

virksomheder, den besidder kapitalinteresser i og udøver betydelig indflydelse på, i 2 på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet tilsammen overskrider to af størrelserne i henholdsvis § 7, stk. 2, nr. 1, og stk. 1, nr. 1-3. Beregningsreglerne i § 110 finder tilsvarende anvendelse på beregningen efter 1. pkt.³⁴

Som følgende blev det muligt for holdingselskaber at vælge udvidet gennemgang fremfor revision eller helt at fravælge revision, hvis gældende beløbsgrænser, jf. ÅRL § 7, ikke blev overskredet.

I forbindelse med vedtagelsen af loven og lempelsen af revisionspligten, skønnede Erhvervsstyrelsen at holdingselskaberne kunne til sammen spare 172 mio. kr. årligt, samt implementeringen af erklæringen om udvidet gennemgang kunne spare selskaberne for 236 mio. kr.³⁵

2.4. Mikrovirksomhederne i 2015

Som tidligere nævnt er Danmark medlem af EU og skal derved minimum følge de regnskabsmæssige krav, som fremgår af de gældende EU-direktiver. Den. 18. december 2008 vedtog EU Parlamentet en række lempelser til revisionspligten og introducerede mikrovirksomheder.³⁶ Nogle år senere blev der vedtaget direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013, hvor der blev præsenteret yderligere lempelser til mikrovirksomhederne. Hertil blev det blandt andet en mulighed at fravælge en række af de formelle regnskabskrav som er til regnskabsklasse B og derved mindske de administrative byrder til de helt små virksomheder.³⁷ Med udgangspunkt i direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 fremlagde regeringen, lovforslaget L117 i starten af 2015. I lovforslaget skulle der ske lempelser for de mindste virksomheder, også kaldet mikrovirksomheder, for at reducere de administrative byder og derved påvirke cirka 80.000 selskaber i Danmark.³⁸

D. 21. maj 2015 blev lov nr. 738 af 01/06/2015 vedtaget og ÅRL § 22 fik tilknyttet et nyt afsnit som ÅRL § 22a, med følgende beskrivelse:

”Mikrovirksomheder kan anvende undtagelserne i § 22 b, jf. dog stk. 3. Ved mikrovirksomheder forstås meget små virksomheder omfattet af regnskabsklasse B, der i 2 på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser:

- 1) En balancesum på 2.700.000 kr.,
- 2) En nettoomsætning på 5.400.000 kr. og
- 3) Et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 10.

³⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838>

³⁵ <https://www.ft.dk/da/statsrevisorerne/nyheder/2019/06/revisionspligten>

³⁶ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/da/sheet/63/sma-og-mellemstore-virksomheder>

³⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>

³⁸ <https://www.ft.dk/samling/20141/lovforslag/l117/index.htm>

Stk. 2. Ved beregning af størrelsesgrænserne i stk. 1 finder § 7, stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Uanset at størrelsesgrænserne i stk. 1 er opfyldt, kan undtagelserne i § 22 b ikke anvendes af følgende virksomheder:

- 1) Virksomheder, der besidder kapitalandele i andre virksomheder, og som udøver betydelig indflydelse på en eller flere af disse virksomheders driftsmæssige eller finansielle ledelse.*
- 2) Virksomheder, som udelukkende beskæftiger sig med at anbringe deres midler i værdipapirer og fast ejendom eller i andre aktiver alene med det formål at fordele investeringsrisikoen og lade deres selskabsdeltagere drage økonomisk fordel af resultaterne af forvaltningen af deres aktiver.*
- 3) Virksomheder, der er forbundet med virksomheder omfattet af nr. 2, som har fast kapital, såfremt de forbundne virksomheder alene har til formål at erhverve fuldt indbetalte kapitalandele, der er udstedt af disse investeringsvirksomheder.*
- 4) Virksomheder, der på balancetidspunktet har rettigheder eller forpligtelser som følge af indgåede aftaler om afledte finansielle instrumenter.³⁹*

Lempelserne gælder dermed ikke holdingselskaber hvis udelukkende beskæftiger sig med investering af værdipapirer eller fast ejendom, samt for selskaber der f.eks. har indgået låneaftaler med rente- eller valutaswap.

Lovvedtagelsen mindsker en række af de formelle krav til aflæggelse af årsrapport for mikrovirksomhederne, og derved gør uafhængige af assistance fra revisor, der tidligere har assisteret med at formalisere selskabernes anvendte regnskabspraksis. Mikrovirksomhederne fritages for følgende oplysningskrav i årsrapporten:

- Anvendt regnskabspraksis,
- Gæld, der forfalder til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet,
- Visse særlige poster,
- Gennemsnitlig antal ansatte.

Et skøn fra Erhvervsstyrelsen viser, at mikrovirksomhederne samlet kunne spare cirka 835 mio. kr. årligt i administrative byder, hvis lempelserne blev fuldt ud implementeret. Ønskerne med alle lempelserne er, at små og mellemstore danske selskaber, skal have muligheder for besparelse på aflæggelse af årsrapport. Det vil sige, at administrativt skulle selskaberne kunne nedsætte byrderne ved ikke at dokumentere eller foreligge bevis, som en revision kræver og økonomisk ikke skulle betale høje honorar til en revisor for at udføre en revision i forhold til slet ikke at anvende en revisor.⁴⁰

---

³⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/738>

⁴⁰ <https://www.ft.dk/samling/20141/lovforslag/L117/bilag/1/1490261/index.htm>

3. Former for revisorer

Titlen "revisor" er ikke en beskyttet titel, og derved kan alle vælge at kalde sig revisor. Dog er det ikke tilladt at kalde sig godkendt, registreret eller statsautoriseret revisor uden den rette uddannelse og godkendelse af myndighederne. Revisorers brancheforening, FSR, arbejder på at få dette ændret ved at *revisor* og *revision*, kun må indgå i virksomhedsnavne, hvor virksomheden er en godkendt revisionsvirksomhed. FSR augmenterer ved at fordelen med at beskytte titlen er, at regnskabsbrugerne kan med fordel, forbinde det med professionen. Som sagt, kan alle på nuværende tidspunkt frit kalde sig revisor, hvilket kan have en skadelig effekt på professionen på flere måder.⁴¹

En revisor er en person, som har finansiell viden og kan være behjælpelig med rådgivning og sparring inden for forskellige områder til virksomhederne og til privatpersoner. Det primære arbejde revisorer udfører er blandt andet at gennemgå en virksomheds regnskab og afgøre, om det giver et retvisende billede af virksomhedens økonomiske situation.

3.1. Revisorloven

I Danmark er alle revisorer underlagt bekendtgørelsen af lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder, også kendt som revisorloven. Revisorloven omfatter betingelserne og vilkårene for udførelse af opgaver som revisorer varetager for virksomheder, samt regler om offentligt tilsyn.

Revisorloven skelner mellem erklæringer med sikkerhed og andre erklæringer. Erklæring med sikkerhed er omfattet af hele revisorloven, mens andre erklæringer kun er omfattet af nogle få bestemmelser i revisorloven. Hvilken type erklæring revisor kan give, vil fremgå i et senere afsnit om erklæringstyper. Hvis revisor afgiver andre erklæringer, er der en række krav i revisorloven, som skal være opfyldt:

- Revisor skal udvise professionel kompetence og omhu.
- Revisor skal gøre opmærksom på, hvis vedkommende ikke er uafhængig.
- Revisor skal indberette økonomiske forbrydelser, som er begået.
- Revisor må ikke tage imod bestikkelse.
- Revisor har tavshedspligt.
- Revisor må ikke afgive urigtige erklæring eller oplysninger i regnskabet.⁴²

Det sikres gennem lovgivningen, faglige standarder og egenkontrol ved kvalitetsstyring.

---

⁴¹ <https://www.fsr.dk/kamp-for-bedre-beskyttelse-af-revisortitlen-og-dermed-branchens-omdoemme>

⁴² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/25>

3.2. Godkendte revisorer

Der er to typer revisorer i Danmark, som går under betegnelsen godkendte revisorer og som de eneste må revidere og give erklæring på regnskaber – Statsautoriseret revisorer og registreret revisorer. Godkendte revisorer har gennemgået et langt uddannelsesforløb og er efter eksamen, godkendt af Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen kan godkende en person som godkendt revisor, hvis vedkommende opfylder de krav i revisorloven § 3 og 10, stk. 1.⁴³ Efter endt uddannelse, er det et krav, at godkendte revisorer gennemfører mindst 120 timers efteruddannelse hvert tredje år ellers mistes godkendelsen til at revidere regnskaber. Godkendte revisorer er underlagt stærkere lovkrav end andre rådgiverbrancher, såsom krav om uafhængighed og kvalitetskontrol af udført arbejde. Hvis en godkendt revisor ikke lever op til de offentlige myndigheders kvalitetskrav, kan det give høje bøder og fratagelse af godkendelsen fra Erhvervsstyrelsen.⁴⁴

3.3. Ikke godkendte revisorer

Som tidligere nævnt, er revisor ikke en beskyttet titel og derfor kan alle uden uddannelse, erhvervs erfaring eller andet relevant viden, kalde sig for revisor. Da revisor ikke er en beskyttet titel, er det kun statsautoriseret revisorer og registreret revisorer, som har fået en beskikkelse til at kunne afgive erklæring. Hvis en ikke godkendt revisor afgiver erklæring, vil det være strafbart.

Den tidligere administrerende direktør for FSR, Charlotte Jepsen har nævnt nogle af de udfordringer der kan opstå, når alle frit kan anvende revisortitlen.

1. Kunder kan tro de køber en revisionsydelse af en godkendt revisor med den medfølgende garanti og sikkerhed som kræves af professionen.
2. Skandalesager i pressen, som ikke omhandler godkendte revisorer, skader professionens image.
3. Regnskabsbrugere kan tro at regnskabet er udarbejdet og godkendt af en godkendt revisor, hvor det i mange situationer ikke er tilfældet.⁴⁵

FSR kæmper for at få titlen beskyttet med det formål at øge sikkerheden for kunderne og regnskabsbrugere og beskytte de godkendte revisorers omdømme. Forslaget fra FSR er konkret at udvide den eksisterende beskyttelse af titlerne statsautoriseret, registreret og godkendt revisor/revisionsvirksomhed, så ordene "revision" og "revisor" kun må indgå i navnet på virksomheder, der er godkendte revisionsvirksomheder. Det mener FSR, at vil styrke kundernes retssikkerhed, og man vil kunne have tillid til, at når ordene "revisor" eller "revision" indgår i virksomhedsnavn, så er der tale om en godkendt revisionsvirksomhed.

---

⁴³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/25>

⁴⁴ <https://www.fsr.dk/politik-analyse/om-revisor-og-aarsregnskaber/hvad-er-en-revision/hvad-er-en-godkendt-revisor>

⁴⁵ <https://www.fsr.dk/kamp-for-bedre-beskyttelse-af-revisortitlen-og-dermed-branchens-omdoemme>

3.4. Offentlighedens tillidsrepræsentant og god revisorskik

Begrebet offentlighedens tillidsrepræsentant er en titel, som revisorer har tilegnet sig gennem revisorlovens § 16. Titlen medfører tillid til, at revisorer udfører opgaverne korrekt og er uafhængige.

Som nævnt tidligere i specialeafhandlingen, er formålet med revision at skabe større tillid til de informationer, der oplyses i årsrapporten. Det opnås ved at revisorer, som er en uafhængig tredjepart, gennemgår og kontrollerer regnskabet, samt informationerne og de omstændigheder, som ligger til grund for oplysningerne i regnskabet.

Lovmæssigt er revisorer offentlighedens tillidsrepræsentant, da formålet med en revision at øge troværdigheden for regnskabsbrugerne, når der skal afgives erklæring og rapporter, som enten er lovpligtige eller som skal bruges af andre end virksomheden selv. Det skal være klart for virksomhederne, at revisorer arbejder for offentligheden. For at leve op til at offentlighedens tillidsrepræsentant, beskriver revisorloven § 16, at revisorer skal udføre opgaverne i overensstemmelse med god revisorskik. Det betyder, at revisorer skal udvise professionel skepsis og adfærd, samt fortrolighed, integritet, objektivitet og professionel kompetence og fornøden omhu ved udførsel af opgaverne. Der er ikke en fuldkommen beskrivelse af hvad god revisorskik konkret indebærer, da det kan ændres fra opgave til opgave, men god revisorskik dækker generelt over, hvorledes revisorer skal og bør agere ved udførsel af opgaver.⁴⁶

De grundlæggende principper for revisorerets etiske adfærd betegnes således:

- Professionel skepsis og adfærd menes at overholde relevant lovgivning og reguleringer, og undgå enhver handling, som revisorer ved eller burde vide, som kunne miskreditere revisorstanden.
- Fortrolighed menes at respektere fortroligheden af informationer, som er opnået som led i professionelle og forretningsmæssige forbindelser.
- Integritet er at være ligefrem og ærlig i alle professionelle og forretningsmæssige forbindelser.
- Objektivitet er ikke at kompromittere den professionelle eller forretningsmæssige dømmekraft pga. manglende neutralitet, interessekonflikter eller utilbørlig indflydelse fra andre.
- Professionel kompetence og fornøden omhu menes at tilegne sig og vedligeholde faglig viden og færdighed på det niveau, der er nødvendigt for at sikre, at kunden modtager en kompetent ydelse baseret på gældende standarder og relevant lovgivning, samt at der handles omhyggeligt og i overensstemmelse med standarder og relevant lovgivning.⁴⁷

---

⁴⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/25>

⁴⁷ Kiertzner, L. (2022). *Etiske regler for revisorer*. 1. udgave. Karnov Group.

3.4.1 Uafhængighed

For at undgå interessekonflikter mellem virksomhederne og rollen som offentlighedens tillidsrepræsentant, er der en række krav til revisorers uafhængighed ved revisionen. Kravene sikrer, at der ikke kan ske tvivl om revisors rolle. Dansk lovgivning stiller krav om:

- At revisorer ikke må være involveret i den reviderede virksomheds beslutningstagen.
- At revisorfirmaet ikke må have en større andel af deres omsætning fra en enkelt kunde.
- At revisorer og deres pårørende ikke har en økonomisk, forretnings- eller ansættelsesmæssig interesse i den reviderede virksomhed.⁴⁸

3.5. Hvidvask

Hvidvask er en betegnelse over, når en eller flere økonomiske transaktioner foretages med henblik på at skjule indtægter der stammer fra kriminalitet. Her kan nævnes skatte- og momsunddragelse eller økonomisk kriminalitet. Begrebet hvidvask beskrives i hvidvaskloven § 3 stk. 1:

1) Ubertigtiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse.

2) Ubertigtiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midlerne fra en strafbar lovovertrædelse

3) Forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner.⁴⁹

Hvidvask defineres som en proces, hvor udbytte fra kriminelle handlinger transformeres til midler, som fremstår lovligt, så det er muligt at investere legalt og få mere udbytte, som kommer bagmændene til gode.⁵⁰

I følgende afsnit, vil der være en gennemgang af nogle af de regler, som gør sig gældende for revisorer indenfor hvidvaskområdet. Der vil blive gennemgået den del af hvidvaskloven, som er relevant for problemstillingen, samt hvilke pligter og krav revisorer er underlagt ved lovgivningen.

3.5.1. Hvidvaskloven

Det generelle formål med hvidvaskloven er at styrke indsatsen mod kriminel misbrug af danske virksomheden og det finansielle system. Hvidvaskloven stiller krav til virksomheder og personer,

---

⁴⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/25>

⁴⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/316>

⁵⁰ Fogtdal, H., Schradieck, P. og Bang, P. (2022). Hvidvaskloven – med kommentarer, 2. udgave. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag. S. 92.

som driver erhvervsmæssigaktivitet med risiko for misbrug af aktiviteter til at hvidvaske penge eller finansiere terrorisme.

I 2017 ændrede loven sig fra at være en regelbaseret tilgang til en mere risikobaseret tilgang. Her blev rammerne sat til et mere fleksibelt system, hvilket gav mulighed for en øget indsats mod mere risikofyldte områder ved at virksomhederne, som er omfattet af hvidvaskloven, selv skulle vurdere, hvorvidt et kundeforhold var begrænset, almindeligt eller øget risiko.⁵¹ Virksomhederne, som er omfattet af hvidvaskloven og som er underlagt underretningspligt, er noteret i hvidvaskloven § 1 stk. 1, pkt. 1-26 og hertil kan nævnes ejendomsmæglere, penge- og realkreditinstitutter, advokater og revisorer.⁵² Ved mistanke om hvidvask har disse virksomheder pligt og et samfundsansvar til at underrette Hvidvasksekretariatet. Samfundsansvaret kommer ved at man vurderer, at disse virksomheder, gennem deres arbejde, er i stand til at opdage hvidvask.

3.5.1.1. Underretningspligtiges krav og pligter

Som tidligere nævnt, blev hvidvaskloven mere risikobaseret tilgang end regelbaseret. Det medførte flere krav til proceduren for de underretningspligtige virksomheder.

Hvis virksomheden er omfattet af hvidvaskloven, er der pligt til at registre de erhvervsaktiviteter til Erhvervsstyrelsen. Derudover er der en række tiltag, som der skal være sikret:

- Lav en risikovurdering af kunderne.
- Identifikation og legitimation af kunderne.
- Overvågning af kundeforhold og revurdere ved ændringer.
- Undersøgelse og notering af mistanke om hvidvask.
- Underret til Hvidvasksekretariatet ved rimelig mistanke.
- Dokumentation og opbevaring af oplysningerne.

Risikovurdering og -styring:

Risikovurderingen har en afgørende betydning for de underretningspligtige virksomheders indsats mod hvidvask, da vurderingens omfang er styrende for de politikker, forretningsgange og tiltag der skal være med til at bekæmpe hvidvask. Formålet med risikovurderingen er at forstå hvor og i hvilket omfang, de underretningspligtige virksomheder kan blive misbrugt til hvidvask. Risikovurderingen skal løbende ajourføres og revurderes en gang årligt. Jf. hvidvaskloven § 7, skal en risikovurdering udføres med udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel, samt omfatte en vurdering af de

---

⁵¹ Fogtdal, H., Schradieck, P. og Bang, P. (2022). Hvidvaskloven – med kommentarer, 2. udgave. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag. S. 91.

⁵² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/316>

risikofaktorer, der er forbundet med kunder, produkter og tjenesteydelser, transaktions- og leveringskanaler og geografiske områder, hvor forretningsaktiviteten udføres.⁵³

Kundekendskabsprocedurer:

Det er i hvidvasklovens § 10-21, der regulerer kundekendskabsproceduren. Det helt overordnede formål med en kundekendskabsprocedure er at sikre, at de underretningspligtige virksomheder har et kendskab til kunderne, og ved hvad kundernes overordnede formål med forretningens aktiviteter er. Det giver mulighed for løbende at identificere en mistænkelig adfærd i kundeforholdet. I hvidvasklovens § 10, oplyses i hvilke situationer en kundekendskabsprocedure skal gennemføres eller revurderes. Det vil sige, at en kundekendskabsprocedure ikke udelukkende skal udføres ved etablering af kundeforhold, men hvis der sker ændringer i virksomheden. Kundekendskabsproceduren skal gennemføres med en risikobaseret tilgang og er en forpligtigelse for de underretningspligtige virksomheder, gennem hele forretningsforbindelsens løbetid og skal udføres oftere på kunder med en øget risiko end på kunder med begrænset risiko.⁵⁴

3.6. Fordele ved revisorer

For virksomhederne kan der være mange fordele ved at benytte sig af en revisor. Det kan nemlig spare virksomheden for en masse tid, som virksomheden kan i stedet bruge på at udvikle videre på forretningen og det der ellers brændes for. Derudover er der en bedre sikkerhed for, at arbejdet bliver gjort korrekt i første omgang, så der slippes for unødvendige rettelser eller bekymring. En revisor kan også som tidligere nævnt, være en rådgiver eller sparringspartner, når forretningen skal styrkes og gøres mere konkurrencedygtig. Nogle af de fordele, som revisorer kan være behjælpelig med er:

- Udforme en forretningsplan og – strategi, og holde sig til det.
- Forbedre virksomhedens likviditet.
- Forbedre resultatet ved f.eks. at optimere skatten eller skære på omkostningerne.
- Styrke forholdet til eksterne faktorer, såsom investorer og banker.
- Benchmark virksomheden mod konkurrenterne ved at sammenligne nøgletal på markedet.

---

⁵³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/316>

⁵⁴ Fogtdal, H., Schradieck, P. og Bang, P. (2022). Hvidvaskloven – med kommentarer, 2. udgave. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag. S. 257-258.

4. Erklæringstyper

Ændringen af årsregnskabsloven der gik igennem d. 21. maj 2015 gjord at der kom enklere regnskabsregler for mikrovirksomheder, som var en nyoprettet delmængde af regnskabsklasse B, og størrelsesgrænserne for henholdsvis små og mellemstore virksomheder forhøjes. De ændrede størrelsesgrænser i 2015 betød, at en række virksomheder, som før lovændringen var omfattet af regnskabsklasse C stor, fremover bliver omfattet af regnskabsklasse C mellem. Derudover blev en række virksomheder, som før var omfattet af regnskabsklasse C mellem, omfattet af regnskabsklasse B og derved kan fravælge revision.

Revisorer kan give fire forskellige erklæringer på årsregnskabet. Erklæringerne giver forskellig grad af sikkerhed for oplysningerne som er i årsregnskabet. Valget af erklæring og sikkerhed, er hos virksomheden selv og tager udgangspunkt i virksomhedens interne og eksterne behov, samt lovens krav. Som tidligere nævnt i afsnittet om revisorloven, fremgår det i årsrapporten, hvilken type erklæring revisor har givet. Ved erklæring med sikkerhed udtrykker revisor en konklusion, mens ved andre erklæringer, fremgår der ingen samlet konklusion eller udtagelse, blot en information om erklæringstypen.

4.1. Assistance

Assistance går under lempelse til ÅRL §135, stk. 1, 3. pkt., hvilket betyde at virksomheder, som i to på hinanden følgende regnskabsår ikke overskrider to ud af tre af følgende:

- Balancesum på 4 mio. kr.
- Nettoomsætning på 8 mio. kr.
- Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.⁵⁵

Assistanceerklæringen er den eneste erklæring til et årsregnskab, som ikke giver regnskabsbrugeren nogen grad af sikkerhed for oplysningerne i regnskabet.

Revisorer skal opnå en general viden om virksomheden og dens aktivitet. Med denne viden, hjælper revisorer med opstilling af årsrapport i henhold til lovgivningen. Der foretages ikke kontrol af oplysningerne i årsregnskabet og revisorer skal ikke efterprøve underliggende registrering eller forklaringer, som er modtaget af ledelsen. Der kan dog ikke afgives erklæring, hvis en godkendt revisor opdager åbenlyse fejl og mangler i årsregnskabet. Ved assistanceerklæring afgives der ingen sikkerhed fra revisor for regnskabet, men er mere end hjælp til virksomheden ved opstilling af regnskabet til lovgivningen.⁵⁶

---

⁵⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838>

⁵⁶ <https://erhvervsstyrelsen.dk/revisors-erklæringer-paa-aarsregnskabet>

I forbindelse med udførelsen af assistance, er revisor fortsat underlagt en del af revisorloven, og skal derfor efterleve de etiske regler der er for revisorer.

Da assistanceerklæringen er uden sikkerhed, skal revisor ikke udtale sig om oplysningerne i regnskabet. Hvis revisor bliver opmærksom på at grundlaget til regnskabet ikke er fuldstændigt, skal ledelsen gøres opmærksom og bedes rette op på forholdene. Såfremt ledelsen vælger ikke at rette op på forholdene, skal revisor fratræde opgaven og kan derved ikke afgive erklæring.

4.2. Review

Hvis virksomheden ikke er pålagt revisionspligt, kan der vælges review. Review giver mindre sikkerhed end revision og udvidet gennemgang, men der udføres flere handlinger end ved assistance.

Et review bygger i høj grad på forespørgsler og analyser, men årsregnskabet bliver kun systematisk gennemgået ved afgivning af erklæringen, der giver en vis sikkerhed for regnskabsbrugeren. Der opnås begrænset sikkerhed for, at regnskabet ikke indeholder fejl og mangler, og er langt fra, hvad der forventes ved udvidet gennemgang og revision. Review anvendes oftest ved personlige virksomheder, perioderegnskaber og mindre B-virksomheder, hvor der forventes mere end en assistanceerklæring.⁵⁷

4.3. Udvidet gennemgang

Udvidet gennemgang er valg af revision efter Erhvervsstyrelsen erklæringsstandard for små virksomheder, jf. ÅRL § 135.⁵⁸

Udvidet gennemgang er en dansk erklæringsform, som nævnt tidligere, blev indført i 2013 og er en erklæring med begrænset sikkerhed, men mindre begrænset end review. I korte træk er udvidet gennemgang et review med yderligere supplerende handlinger såsom:

- Indhente engagementsbekræftelse fra virksomhedens pengeinstitut pr. balancedagen.
- Indhente udskrifter fra person-, ting- og bilbog pr. balancedagen.
- Indhente advokatbrev, hvis virksomheden har advokatforbindelser og der har været advokatomkostninger i årets løb.
- Kontrollere virksomhedens indberetninger til Skattestyrelsen, såsom A-skat, AM-bidrag, moms- og lønsumsafgifter.

Udvidet gennemgang er en mulighed for virksomheder i regnskabsklasse B, som benytter lempelsen jf. ÅRL §135, stk. 1,2. pkt.

---

⁵⁷ <https://erhvervsstyrelsen.dk/revisors-erklaeringer-paa-aarsregnskabet>

⁵⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838>

Sådan som udvidet gennemgang adskiller sig fra revision, er ved at revisor ikke som udgangspunkt:

- Kontrollerer den fysiske lageroptælling, som virksomheden har foretaget.
- Kontrollerer regnskabstal og -oplysninger ved test til underliggende dokumentation.
- Udarbejder en skriftlig rapportering til ledelsen i virksomheden.

Det kan således ikke sidestilles med revision, da der ikke gives samme grad af sikkerhed for årsrapportens regnskabsoplysninger. Udvidet gennemgang er et alternativ for virksomheder, som ikke har et behov for den høje grad af sikkerhed, som medfølger ved revision.

Betingelserne for at anvende udvidet gennemgang er at virksomheden er i regnskabsklasse B og på balancetidspunktet i to på hinanden følgende regnskabsår ikke overskrider to ud af tre af følgende:

- Balancesum på 44 mio. kr.
- Nettoomsætning på 89 mio. kr.
- Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 50.⁵⁹

Udvidet gennemgang går stadig i lovens forstand under revision og regnskabet er derved stadig revideret ved valg af udvidet gennemgang.

4.4. Revision

I en erklæring med sikkerhed, udtrykker revisor en konklusion, der er til for at øge troværdigheden og tilliden til de informationer, som oplyses i årsregnskabet. Revision er også den dyreste løsning for virksomhederne, da der sikres en høj grad af sikkerhed, da revisor kan stå inde for 95% af regnskabet.

Ved revision foretages stikprøver, hvis art og omfang afhænger af en vurdering om væsentlighed og risiko. Opgaven består typisk af tre faser; planlægning, udførelse og rapportering.⁶⁰

I planlægningsfasen fås der en forståelse af virksomhedens drift og ledelse, samt der identificeres de revisionsmæssige risici, der er relevante for årsrapporten. Det er også i planlægningsfasen, hvor revisor fastlægger sit væsentlighedsniveau og identificerer de væsentlige regnskabsposter i bogføringen. Væsentlighedsniveauet fastsættes på baggrund af revisors professionelle vurdering, samt hvilken beløbsmæssige ændring, der må forventes at påvirke regnskabsbrugernes beslutningstagen omkring årsrapporten.

I udførelsesfasen, indsamler og efterprøver revisor sit revisionsbevis gennem forskellige procedurer ved f.eks. forespørgsler hos ledelsen, teste interne kontroller, stikprøver, analysere transaktioner

---

⁵⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838>

⁶⁰ <https://www.fsr.dk/politik-analyse/om-revisor-og-aarsregnskaber/hvad-er-en-revision/hvordan-udfoeres-en-revision>

og indhente bekræftelse fra tredjeparter. Det er i udførelsesfasen, hvor revisors opgave er at indsamle tilstrækkeligt revisionsbevis til at kunne drage konklusionen i årsrapporten.

I rapporteringsfasen, indsættes og offentliggøres revisionspåtegningen, også kaldt revisorerklæringen. Alt revisors øvrige kommunikation til ledelsen i det omfang, der er nødvendigt, offentliggøres ikke, men kan ske i et brev, en præsentation eller i en revisionsprotokol.

I revisionspåtegningen fremgår det, om årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med de relevante regnskabsstandarder, og om årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling. Det er også på revisionspåtegningen, revisor vil notere modificeringer til regnskabsposter eller fremhæve særlige forhold til årsregnskabet.

En erklæring med sikkerhed, kan være enten med høj grad af sikkerhed eller med begrænset sikkerhed. En erklæring med begrænset sikkerhed, kaldes også udvidet gennemgang, som vil blive gennemgået i næste afsnit.⁶¹

4.5. Delkonklusion

Når revisorer afgiver erklæring med sikkerhed, hvilket er omfattet ved review, udvidet gennemgang og revision, er revisorer som nævnt, offentlighedens tillidsrepræsentant og det er afgørende for om offentligheden og regnskabsbrugerne kan have tillid til de erklæringer, som revisor afgiver. Revisorer varetager derfor hensynet til virksomhedens omverden og de offentlige myndigheder ved at udforme erklæringen uafhængig fra virksomheden.

I erklæringen, oplyser revisor hvorvidt årsregnskabet giver et retvisende billede som helhed, og om årsregnskabet indeholder væsentlige fejl og mangler, eller om der ikke har været stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet bevis for om der er væsentlige fejl.

Derudover har revisor pligt til at rapportere om eventuelle overtrædelser af regnskabslovgivningen og ledelsesansvar, og fremhæve særlige forhold vedrørende årsregnskabet, som f.eks. fortsat drift, retssager eller usikkerheder.

Ved reviewerklæringen er kravene om oplysningerne lempelige, mens ved assistance er der ingen krav om oplysninger.

Virksomhederne, som bliver omfattet af revisorpligt, kan frit vælge mellem de fire erklæringstyper. Der kan være fordele og ulemper for virksomhederne ved hver enkelt erklæringstype. Figuren nedenfor vil opremse de mest basale:

---

⁶¹ <https://erhvervsstyrelsen.dk/revisors-erklæringer-paa-aarsregnskabet>

	Fordele	Ulemper
Assistance	- Opstiller årsregnskabet i henhold til lovgivningen.	- Har ingen konklusion og giver ingen sikkerhed for regnskabsoplysningerne.
	- Billigere revisoromkostninger og let administrativ byrde i virksomheden.	- Regnskabsbrugere kan ikke føle sig sikre på regnskabsoplysningerne.
Review	- Billigere revisoromkostninger og let administrativ byrde i virksomheden.	- Giver begrænset sikkerhed for regnskabsbrugerne.
	- Revisor skal kun foretage yderligere kontrol, hvis analyse og forespørgsler giver anledning til det.	- Konklusionen bliver foretaget kun på baggrund af de udførte handlinger.
Udvidet gennemgang	- Giver en højere grad af sikkerhed til regnskabsbrugerne.	- Stadig stor revisoromkostning.
	- Billigere end revisionserklæring.	- Stadig administrativ tungt for virksomheden.
Revision	- Sikkerhed for at grundlaget til regnskabet er korrekt.	- Større revisoromkostninger i forhold til de andre erklæringer.
	- Regnskabsbrugere, såsom lånegiver og leverandører, kan føle tryghed ved oplysningerne i regnskabet.	- Administrativ tungt for virksomheden.

Egen tilskrivning.

Jo højere grad af sikkerhed, som virksomhederne ønsker på årsregnskabet, desto dyrere og mere administrativt tungt bliver det for virksomhederne. Revisionserklæringen og erklæringen for udvidet gennemgang, giver regnskabsbrugerne en større sikkerhed for oplysningerne i årsregnskabet er korrekt. Reviewerklæringen giver en begrænset sikkerhed, mens assistance giver ingen sikkerhed.

Revisorer er underlagt hvidvaskloven og har pligt til at underrette, hvis der er mistanke om kriminelle handlinger på hvidvaskområdet. Inden revisorer kan udføre nogen former for arbejde for kunder, skal der laves en risikovurdering af kundeforholdet. Her vil der udføres en række punkter, for at vurdere om kunden kan accepteres. Det er et samfundsansvar, der blandt andet pålægges revisorer og skal udføres ved alle kundeforhold.

5. Revisorligt for små virksomheder

D. 23. juni 2021, indgik folketinget aftalen "Det fremadrettede behov for revision". Formålet med aftalen, er at sikre færre fejl i regnskaberne, samt bekæmpe svindel og skatteunddragelse. Der ønskes at man fra politisk side, at der bliver slået hårdere ned på virksomheder, som bevidst svindler og bryder reglerne, samt at der bliver rettet op for fejl og mangler ved manglende viden fra virksomhederne.

5.1. Præsentation af revisorpligten

Fra og med 2023 skærpes revisionspligten og der stilles øgede krav om at inddrage en godkendt revisor ved regnskabsaflæggelse for mindre selskaber. Formålet med skærpelsen er at styrke regelfølelsen og reducere fejl og mangler i indberettede årsrapport, samt bogføringsrutiner og skatte- om momsangivelser. Virksomheder med en balancesum på over 50 mio. kr. skal fremover pålægges revision eller udvidet gennemgang og kan derved ikke fravælge erklæring med sikkerhed. Der stilles også krav om brug af revisor for flere virksomheder i udvalgte risikobrancher med en omsætning på over 5 mio. kr.

Balancesum over 50 mio. kr.

Loven giver krav om revision eller udvidet gennemgang af årsregnskabet for virksomheder med en balancesum over 50 mio. kr. i to på hinanden følgende regnskabsår. Det gør sig gældende uanset størrelsen af virksomhedens nettoomsætning og antal ansatte, som før har været faktorer. Formålet er at få mere kontrol med især investeringsvirksomheder, herunder ejendomsinvestorer og holdingselskaber, som har betydelige midler, samt gæld, men få ansatte og lav nettoomsætning.⁶² Tiltaget hindre virksomheder med en stor balancesum, kan opnå kredit eller tiltrække kapital på grundlag af en kunstig oppustet værdiansættelse af virksomhedens aktiver.

Revisorerklæring for risikobrancher

For selskaber i regnskabsklasse B, som indgår på listen over risikobrancher og har en nettoomsætning på over 5 mio. kr. i to på hinanden følgende regnskabsår, er der fra og med 2023 krav om en revisors erklæring efter eget valg. De omfattede virksomheder kan derved selv bestemme mellem revision, udvidet gennemgang, review eller assistance af årsregnskabet.⁶³

---

⁶² https://www.ft.dk/ripdf/samling/20211/lovforslag/l163b/20211_l163b_som_vedtaget.pdf

⁶³ https://www.ft.dk/ripdf/samling/20211/lovforslag/l163b/20211_l163b_som_vedtaget.pdf

Risikobrancherne er vurderet af data fra Skattestyrelsen om virksomheders fejl i skatte- og momsangivelser. Hensigten er at Erhvervsstyrelsen i samarbejde med Skattestyrelsen, skal revurdere risikobrancherne hvert andet år og identificeres via den officielle branchekode i CVR-registret. I den oprindelige politiske aftale, er der lagt op til 11 særlige risikobrancher:

1. Vejgodstransport,
2. Flytteforretninger,
3. Restauranter,
4. Pizzarier, grillbarer, isbarer m.v.,
5. Event catering,
6. Anden restaurationsvirksomhed,
7. Caféer, værtshuse, diskoteker m.v.,
8. Databehandling, webhosting og lignende serviceydelser,
9. Webportaler,
10. Engroshandel med personbiler, varebiler og minibusser,
11. Detailhandel med personbiler, varebiler og minibusser.⁶⁴

Påbyde revision ved væsentlige fejl og mangler

Før den nye lov L 163b, kunne en virksomhed blive påbudt revision, hvis Erhvervsstyrelsen ved en kontrol af årsregnskabet, har kunnet konstatere væsentlige fejl eller mangler i forhold til selskabslovgivningen eller regnskabslovgivningen.

Den nye lov tilføjer ligeledes, at hvis Erhvervsstyrelsen ved en kontrol af bogføringen kan konstatere væsentlige fejl eller mangler i virksomhedens bogføring, kan virksomheden pålægges revision af årsregnskabet. Hvis virksomheden bliver pålagt revision, kan virksomheden selv vælge mellem revision eller udvidet gennemgang.⁶⁵

Suspension for fravalg af revision

Efter de gældende regler om fravalg af revision, kan der være tilfælde, hvor en virksomhed har fået frataget valget om fravalg af revision, selvom størrelsesgrænserne ikke overskrides. Det gør sig f.eks. gældende, hvis virksomheden eller en tilknyttet virksomhed, samt hvis en virksomhed eller person med bestemmende indflydelse, har overtrådt selskabslovgivningen, regnskabslovgivningen eller skatte- og afgiftslovgivningen.

---

⁶⁴ <https://erhvervsstyrelsen.dk/fravalg-af-revision>

⁶⁵ https://www.ft.dk/ripdf/samling/20211/lovforslag/l163b/20211_l163b_som_vedtaget.pdf

Der tilføjes i den nye lov, at suspension for fravalg af revision også kan gives ved overtrædelse af hvidvasklovgivningen, samt hvis et ledelsesmedlem inden for de seneste to år, har været pålagt konkurskarantæne.⁶⁶

Yderligere risikoindikatorer

Da den nye lov, har udvalgt brancher som risikoindikatorer, men at der ses at være snyd i alle brancher, skal der findes en ny måde at inddele og indfange de virksomheder, som har problemer med regelefterlevelsen.

Det er besluttet, i et tillæg til aftalen, at der skal arbejdes hen imod en langsigtet model for at anvende andre risikoindikator som grundlag for en både mere bredt og mere målrettet kontrol.⁶⁷

5.2. Analyse af forventningerne ved revisorpligt

En vigtig del af det nye aftalegrundlag er at skærpe af sanktioner, som Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen har mulighed for at pålægge virksomhederne. Politikerne ønsker at kunne straffe virksomhederne hårdere ved svig.

Skattestyrelsen har til opgave at opkræve og inddrive skatter og afgifter af virksomhederne i overensstemmelse med den gældende lovgivning. I 2018 publicerede, dengang kaldet Skatteministeriet, en rapport som omhandlede det danske skatte- og momsgebet, men uden at komme nærmere ind på beløbsmæssig størrelse. Her skal der tages tilbage til 2014, som er sidste gang Skattestyrelsen offentliggjorde et estimeret skatte- og momsgebet. I rapporten fra 2014, estimeres skattegebet til værende 10,9 mia. kr. og momsgebet til værende 3,2 mia. kr.⁶⁸

Ud over Skattestyrelsens egne opgørelser, har Copenhagen Economics på vegne af FSR foretaget en analyse i 2018 med effekten på det samlede skattegebet ved lempelse af revisionspligt. Rapporten beskriver at skattegebet er betydeligt større end Skattestyrelsen estimerede i 2014. Rapporten i 2018 fremgår det at ifølge Skattestyrelsens opgørelser laver mellem 48-58% af alle danske virksomheder fejl i deres skatte- og momsindberetninger, og hertil at ca. 10% af alle virksomheder bevidst snyder i skat. Opgørelsen er lavet ud fra at Skattestyrelsen kun kontrollerer ca. 3% af alle danske virksomheder.⁶⁹

Rapporten fra Copenhagen Economics nævner at andelen af assistanceerklæringer er vokset markant fra 2012, hvor det var 3% af de samlede regnskaber, som var med assistanceerklæring, til 2017, hvor det var steget til 31% af alle regnskaber. I samme periode er andelen af regnskaber uden

---

⁶⁶ https://www.ft.dk/ripdf/samling/20211/lovforslag/l163b/20211_l163b_som_vedtaget.pdf

⁶⁷ <https://www.fsr.dk/bred-politisk-aftale-om-revisorpligt>

⁶⁸ Rapport fra Skattestyrelsen - *Virksomhedernes efterlevelse af skattereglerne – Indkomståret 2014*.

⁶⁹ Rapport fra Copenhagen Economics – *Effekten af lempet revisionspligt på det samlede skattegebet*. 2018.

nogen erklæring steget fra 9% i 2012 til 19% i 2017. Stigningen af regnskaber uden erklæring skyldes at der oprettes selskaber med henblik på skattesnyd og derved er overrepræsenteret i den kategori.

I nedstående figur, kan udviklingen valg af revisionsydelser for danske selskaber følges.

Valg af revisionsydelser for danske selskaber

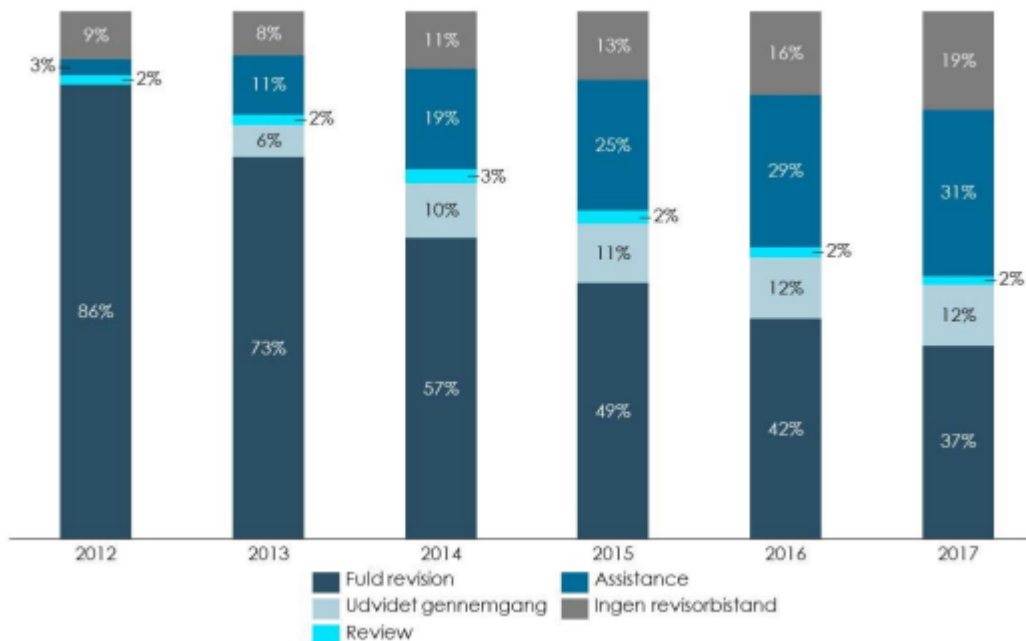

Illustration fra Copenhagen Economics, 2018.

Stigningen af assistanceerklæringer og regnskaber uden nogen erklæring kommer primært fra faldet i revisionserklæringer, som er faldet fra 86% i 2012 til 37% i 2017. Lignende udvikling ses også i andre europæiske lande, hvor revisionspligten for mindre selskaber er lempet over tid.

Skattestyrelsen har siden 2015 haft problemer med at inddrive restancer fra danske virksomheder på grund af fejl i Skattestyrelsens inddrivelsessystem. Som konsekvens af dette, havde Skattestyrelsen allokeret 1,8 mia. kr. til området frem mod 2020 og havde den forventning at ansætte 350 nye medarbejdere i løbet af perioden. De indførte ressourcer til området havde ikke den forventede effekt og skatterestancen steg fra 17 mia. kr. i 2014 til 28 mia. kr. i 2018, altså en stigning på 68% i perioden.⁷⁰

5.2.1. Revisorers betydning

I rapporten fra Copenhagen Economics, fremgår det at samtidig med færre regnskaber revideres, opleves der fald i opdagelsesrisiko blandt virksomhederne. Andelen af virksomheder, hvor der menes at opdagelsesrisikoen ved skattesnyd er høj, er faldet fra 47% i 2014 til 38% i 2017. Grunden til dette

⁷⁰ Rapport fra Copenhagen Economics – *Effekten af lempet revisionspligt på det samlede skattegab*. 2018.

fald, skyldes lempelserne på revisionspligten, samt at Skattestyrelsen kun kontrollerer ca. 3% af alle danske virksomheder.

Den største del af skattegabets menes at kunne henføres til de helt små virksomheder, som er fritaget fra revisionspligten. I 2014 stod virksomheder med 0 ansatte for 60% af selskabsskattegabets, som svarede til 6,5 mia. kr. Det kan lade sig gøre, fordi der ikke nødvendigvis er nogen der gennemgår regnskaberne før indberetning og en minimal risiko for at Skattestyrelsen udvælger netop dem til kontrol efter indberetningen.

Ifølge rapporten fra Copenhagen Economics kan revisionspligt være en vigtig faktor til at sikre en korrekt og effektiv indberetning af virksomhedernes skat og moms, samt have en forebyggende effekt mod skatteunddragelse. Ved at revisorer er med til at lave regnskabet, øges kvaliteten af regnskabet, mens det bliver sværere for virksomhederne at skjule misforhold og derved sikre Skattestyrelsen en nemmere adgang til retvisende informationer. Revisorer har også pligt til at indberette lovovertrædelser og oplyse om andre misforhold i påtegningen, så Skattestyrelsen bliver gjort opmærksom på disse. I samme omgang med kontrol af snyd, forebygger revision også de mere almindelige fejl og mangler i regnskaberne. Hertil kan revisorer få rettet regnskaberne for de mere gense fejl, som virksomhederne umiddelbart ikke er opmærksom på. På grund af de mange fejl, skal Skattestyrelsen bruge flere ressourcer på at sikre korrekt indberetning, og derved sker der et større ressourcetræk hos Skattestyrelsen. Her er der tale om flere ressourcer til at opdage fejl og mangler, som burde være mere fokuseret på kontrol af virksomheder, der vurderes høj risiko for snyd.⁷¹

Revisorer spiller også en stor rolle i forhold til at undgå større skatterestancer ved at gennemgå regnskaberne og sikre at virksomhederne ikke opbygger større moms- og skattegæld hos Skattestyrelsen. Den adfærdsregulerende effekt revisorer vil have på virksomhedsejerne, og gøre dem mere opmærksom på eventuelle manglende betalinger til kreditorer, herunder Skattestyrelsen. Således kan revision være med til at forebygge hensigtsmæssigt adfærd hos virksomhederne. Revisionspligten har også den virkning at gøre det nemmere for Skattestyrelsen at få indblik i, hvad der foregår i de enkelte virksomheder, og derved at kunne gribe ind i tide for at undgå, at virksomhederne økonomiske uføre og skattegæld udvikler sig til et egentlige tab for statskassen.

I Skattestyrelsens rapport fra 2014, fremgår det at næsten 6 ud af 10 virksomheder har fejl i deres skatteangivelse, mens der blandt momspligtige virksomheder er fejl i halvdelen af alle momsangivelser. Rapporten har taget både fejl der sker bevidst såvel som ubevidst. Selvom færre virksomheder efterlever reglerne helt efter bogen, skyldes de fleste fejl manglende viden eller misforståelse af reglerne og loven. 8% af små og mellemstore virksomheder skønnes i 2014 at have begået vidst fejl, mens 11% af de momspligtige virksomheder har begået fejl med vilje. I rapport fra 2014, undersøgte man hvorvidt antallet af fejl hos mindre virksomheder var større eller mindre med en revisorerklæring fra en godkendt revisor. I rapporten fremgår det at virksomheder med en

---

⁷¹ Rapport fra Copenhagen Economics – *Effekten af lempet revisionspligt på det samlede skattegab*. 2018.

revisorerklæring havde fejl i 50% af skatteindberetningerne, mens regnskaber uden revisorerklæring havde fejl i 60% af skatteindberetningerne. I samme undersøgelse blev den gennemsnitlige fejlbeløb opgjort til 35.000 kr. på regnskaber med revisorerklæring, mens det gennemsnitlige fejlbeløb uden revisorerklæring lød på 58.900 kr.⁷²

Lempelser i revisionspligten har medført øget fravalg af revision blandt mindre selskaber ifølge rapporten fra Copenhagen Economics. Rapporten argumenterede for, at det har ledt til et større skattegab, da revisorer kan spotte fejl og mangler i indberettede regnskaber og Skattestyrelsen kun kontrollerer ca. 3% af alle danske virksomheder. Ifølge Skattestyrelsen er det ikke kun bevidste fejl og mangler der opstår, men også manglende viden inden for området, der er skyld i fejlindberetningerne. Skatte- og momsindberetningerne fra virksomhederne kan både være for høje eller for lave. Det er derfor vurderet at fejlene ikke kun er en ulempe for statskassen, men også virksomheden selv.

En undersøgelse af FSR fra 2019, viser at landets revisorer retter væsentlige fejl i virksomhedernes regnskabsgrundlag. De hyppigste fejlkilder er blandt andet bogføringsfejl og ulovlige kapitallån. Næsten 8 ud af 10 revisorer har rettet fejl i virksomhedernes regnskabsgrundlag i forbindelse med revision af regnskaberne. Væsentlige fejl er fejl, der kan have større konsekvenser for regnskabsbrugerne. I værste fald kan fejlene betyde, at kreditorer, leverandører og andre samarbejdspartnere træffer beslutninger på forkerte grundlag. Særligt i bogføringen, finder revisorer fejl hos virksomheden. 9 ud af 10 revisorer oplyser om utilsigtede bogføringsfejl i bogføringen, som er fejl der formentlige ikke ville blive rettet uden revisorers kontrol. FSR's undersøgelse viser at kun 5% af revisorer fremhæver bevidste fejl og regnskabsmanipulation, som den type fejl der oftest forekommer.⁷³

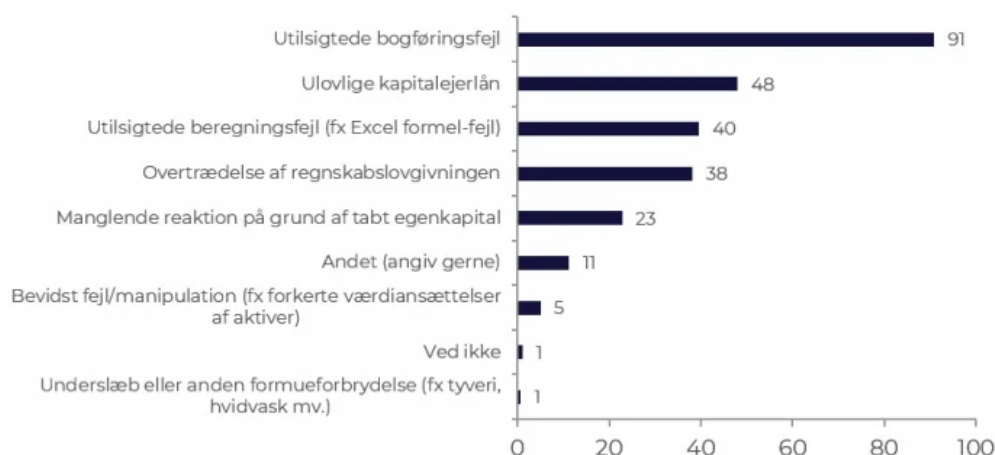

Illustration fra FSR – FSR Survey blandt medlemmer af FSR.⁷⁴

⁷² Rapport fra Skattestyrelsen - Virksomhedernes efterlevelse af skattereglerne – Indkomståret 2014.

⁷³ <https://www.fsr.dk/revisorerne-retter-vaesentlige-fejl-i-regnskabet>

⁷⁴ <https://www.fsr.dk/revisorerne-retter-vaesentlige-fejl-i-regnskabet>

I ovenstående figur, kan det ses at utilsigtede fejl er den type fejl, revisorer oftest finder, mens overtrædelse af regnskabslovgivningen er nr. 4. Ifølge FSR's undersøgelse, er hvidvask nederst på listen.

Ifølge Charlotte Jepsen, tidligere administrerende direktør i FSR, er det vigtigt at væsentlige fejl bliver rettet, så regnskabsbrugere kan handle ud fra virksomhedens reelle økonomi. Charlotte Jepsen mener at det er vigtigt at finde fejlene og få dem rettet, så regnskabsbrugere ikke træffer beslutning på et forkert grundlag, men lige så vigtigt, at der er risiko for at staten ikke får de skatte kroner den skal have. Revisorers gennemgang af virksomhedernes regnskaber skaber gennemsigtighed og tillid til oplysningerne og bidrager til at den korrekte skat bliver betalt.

Ifølge FSR's undersøgelse bliver 6 ud af 10 regnskaber ikke revideret eller gennemgået af revisor og det er specielt de helt små virksomheder, der fravælger revisorbistand. Det er samtidig blandt de mindre virksomheder, at revisorer oftest finder væsentlige fejl. Charlotte Jepsen mener at et stort antal fejl og mangler i virksomhedernes regnskaber aldrig bliver opdaget og rettet, når revisor ikke er med på sidelinjen. Det skader de mange regnskabsbrugere, staten og andre der finansierer dansk erhvervsliv. En undersøgelse udarbejdet af CBS for Erhvervsstyrelsen viser, at revisorers involvering i regnskaberne, uanset erklæring, bidrager til korrekt skatte- og momsindberetninger, samt mere korrekte regnskaber for regnskabsbrugere.⁷⁵

I flere af FSRs publikationer, er der fokus på revisorers ansvar over for opdagelse af besvigelser i regnskaberne. Her oplyser FSR at holdningen i revisorbranchen ikke er at revidere efter bevidst snyd, men hvad forventningerne er fra omverden. Revisorer reviderer ikke aktivt efter bevidst snyd, men hvis det kommer frem, videreføres det. En undersøgelse hos FSR, viser at kun 1% af de væsentlige fejl, som revisorer finder, er besvigelser. Ud fra undersøgelsen menes der kun, at revisorer finder meget få procent af alle besvigelser, selv ved reviderede regnskaber. FSRs undersøgelse påpeger dog, at revisorer har en stor betydning for mindre virksomheder, selvom virksomhederne ikke får revideret regnskab. Det skyldes at revisorer rådgiver og hjælper virksomhederne med at undgå ubevidste fejl, som er en af de største fejlprocenter, som revisorer finder i årsregnskaberne.⁷⁶

---

⁷⁵ <https://www.fsr.dk/revisorerne-retter-vaesentlige-fejl-i-regnskabet>

⁷⁶ <https://www.fsr.dk/publikationer>

6. Forventningskløft

Forventningskløften bliver, i sammenhæng med revision, oftest anvendt til at beskrive de forskellige forventninger mellem revisorer og offentligheden i relation til besvigelser og konkurser. Begrebet offentligheden er ikke kun et udtryk for de offentlige myndigheder, men et udtryk for alle regnskabsbrugerne herunder de offentlige myndigheder, lånegivere, kunder, leverandører osv.

Forventningskløften mellem revisorer og offentligheden beskrives som forskellen mellem det reelle arbejde, som revisorer udfører i forbindelse med revision og hvad regnskabsbrugerne forventer ud fra arbejdet. Det kan beskrives som et produkt af, at der i besvigelssager og konkurser, ofte foreligger et regnskab med en form for revisorpåtegning uden forbehold.

Det er vigtigt for specialeafhandlingen at forstå forventningskløften mellem revisorer og samfundet, da der ved den nye lov om revisorpligt medfølger en vis forventning fra samfundet, at revisorer finder og retter fejl og mangler for virksomhederne, som påvirkes af loven.

I de følgende afsnit defineres forventningskløften, samt indholdet og hvad den benyttes til. Der findes mange betegnelser for hvad en forventningskløft er, men i denne afhandling tages der udgangspunkt i Brenda Porters definition.

6.1. Brenda Porters teori

Brenda Porter er forsker indenfor revisionsområdet og har forsket forventningskløften i en afhandling. En af Brenda Porters afhandlinger, omhandler blandt andet forventningskløften mellem samfundet og revisorer, samt hvad revisorer egentlig leverer. Afhandlingen med titlen "The Audit Expectation-Performance Gap and the Role of External Auditors in Society" fra 1990, definerer Brenda Porters forventningskløften som "kløften mellem samfundets forventninger til revisorers præsentationer, som samfundet opfatter dem".⁷⁷

Brenda Porters formål var at gøre omverden endnu klogere på området og sætte fokus på denne kløft til forventningerne til revisorer lig med revisionsstandarderne.

Ifølge Brenda Porters deles forventningskløften op i to elementer – Rimelighedskløften og præstationskløften.

Rimelighedskløften viser den uoverensstemmelse der sker mellem det offentligheden, forventer at revisorer udfører og de rimelige forventninger til hvad revisorer skal eller bør udføre. Det bør derfor ses på om offentligheden har urimelige forventninger til revisorer.

Præstationskløften viser offentlighedens opfattelse af det arbejde som revisorer har leveret. Her kan præstationskløften deles op i to elementer – mangelfulde ydelser og mangelfulde standarder.

---

⁷⁷ Porter, Brenda (1990) – The Audit Expectation-Performance Gap and the Role of External Auditors in Society.

Mangelfulde ydelser kommer til udtryk, hvis offentligheden ikke finder revisorerers arbejde værende tilstrækkelig. F.eks. ikke lever op til kvaliteten, som er forventet. Mangelfulde standarder kommer til udtryk ved offentligheden vurderer revisorerers arbejde ikke tilstrækkelig, selvom det udførte arbejde lever op til den gældende lovgivning og standarder indenfor området.

Brenda Porters lavede en undersøgelse i 1993, hvor to brugergrupper blev adspurgt for at kunne identificere årsagen til forventningskløften mellem revisorerers reelle arbejde og de forventninger, der var til arbejdet.⁷⁸

Den ene brugergruppe bestod af personer fra den finansielle sektor, heriblandt revisorer, investorer, bankansatte, direktører og ledere. Den anden brugergruppe bestod af den generelle offentlighed, advokater, og journalister.

Kløften for mangelfuld ydelse bestod af syv arbejdsopgaver, hvoraf fem af arbejdsopgaverne ikke var eksisterende arbejdsopgaver for revisorer. Undersøgelsen viste at de to arbejdsopgaver som vægtede højest i det samlede fald af tillid, var de to eksisterende arbejdsopgaver for revisorer. De to arbejdsopgaver var følgende:

- Udtrykke tvivl i årsrapporten om virksomhedens fortsatte drift (Going Concern).
- Information om forsøg på besvigelser i årsrapporten.

Undersøgelsen viste at samfundets forventninger til revisorer ikke stemmer overens med de eksisterende standarder og derved er årsagen til præstationskløften. Ifølge Brenda Porter skal samfundet informeres omkring revisorerers nuværende arbejdsopgaver, og samtidig skal de rimelige arbejdsopgaver der forventes af revisorer fra offentligheden, indarbejdes i standarderne, for at mindske præsentationskløften.

For at undersøge rimelighedskløften, opstillede Brenda Porter, 30 arbejdsopgaver, som deltagerne blev adspurgt, om hvilke de mente revisorer skal løse. Deltagerne mente at revisorer burde løse 28 af arbejdsopgaverne, hvoraf 10 af arbejdsopgaverne fejlede en cost-benefit-analyse. De resterende 18 arbejdsopgaver er ifølge Brenda Porter, opgaver som med rimelighed burde kunne forventes af revisorer. Ud af det 18, var 10 af opgaverne allerede nogen revisorer løste. De resterende 8 opgaver, er opgaver som udgør mangelfulde standarder.

Brenda Porter mener at en af løsningerne til at øge tilliden til revisorer og dermed mindske forventningskløften, er information til offentligheden, så der kommer et større kendskab til revisorerers arbejdsopgaver, krav og mål.⁷⁹

---

⁷⁸ Porter, B. (1993) - An empirical study of the audit expectation-performance gap.

⁷⁹ Porter, B. (1993) - An empirical study of the audit expectation-performance gap.

6.2. Revisorers påvirkning

I denne afhandling ses forventningskløften værende forskellen mellem samfundets forventninger til revisorers arbejde, samt hvad revisorer selv vurderer som værende en del af deres arbejde indenfor området med revisorpligt. Ved at tage udgangspunkt i Brenda Porters forventningskløft, som er opdelt i rimelighedskløften og præsentationskløften, kan det vurderes om forventningerne fra samfundet er højere end hvad revisorer reelt laver og hjælper med ud fra den lovgivning som folkettinget har vedtaget.

I nedstående figur, kan man se, hvordan rimelighedskløften og præsentationskløften kan påvirkes af henholdsvis mangelfuldt arbejde og mangelfuld regulering. Revisorer vil kunne påvirke rimelighedskløften ved at revisorer vurderer, hvornår der er udført tilstrækkeligt arbejde. Det kan ske ved at revisorer udfører flere handlinger i forbindelse med revision eller oplyse samfundet om revisorers arbejde og derved mindske forskellen mellem rimelighedsgrænsen og forventningerne fra samfundet. Revisorer har ingen mulighed for at regulere præsentationskløften. Det er kun politikerne, som har muligheden for at påvirke dette gennem lovgivningen.

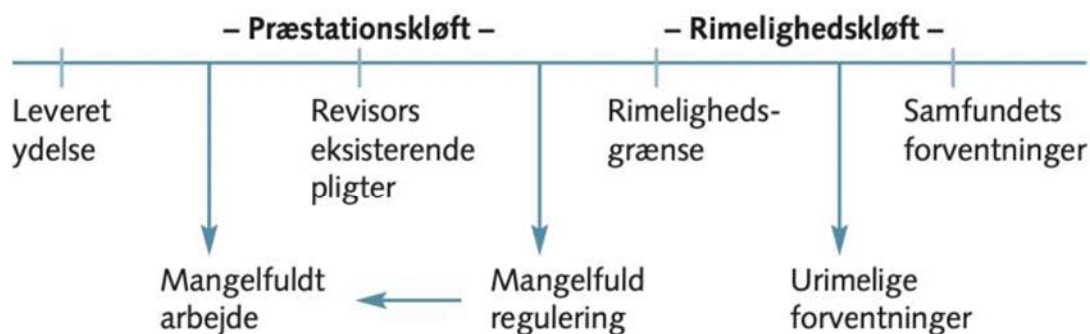

Illustration af forventningskløften.⁸⁰

Der kan være flere årsager til at forventningskløften enten bliver mindre eller større. Som tidligere nævnt, har der i historien været lempelser på revisionspligt over flere omgange. Ifølge Brenda Porter, har lempelserne på revisionspligt en effekt på forventningskløften, da det beskrives at manglende regulering medfører en større forventningskløft. En anden årsag kan være i forbindelse med skandale sager, som får mediernes opmærksomhed og har den påvirkning, at der efterspørges til rimeligheden på regnskaberne fra revisorer. Et eksempel hertil kan nævnes Stein Bagger og IT-Factory sagen. I denne sag havde revisor ingen anmærkninger i påtegningen, hvortil der blev sat spørgsmålstegn til revisors arbejde var tilstrækkelig. Pga. medieopmærksomheden, kom der fokus på forventningskløften og om der er tilstrækkelig regulering fra revisorer. Offentligheden har forventninger om, at når der foreligger en form for revisorerklæring, så er det ens betydning med at regnskabet er set igennem og man kan stole på alle oplysningerne i regnskabet, såsom Going

⁸⁰ Bøgg, K. og Kiertzner, L. (2007). *Professionsetik for revisorer*. 1. udgave. Foreningen af statsautoriserede revisorer.

Concern. Going Concern betyder at revisor har vurderet at virksomheden kan fortsætte driften minimum 12 måneder mere og derfor ikke går konkurs.

Ifølge gældende lovgivning og revisionsstandarder, giver en revisorpåtegning ikke en sikkerhed i at den pågældende virksomhed har en sund økonomi, men er mere et udtryk for at informationerne i regnskabet er fyldestgørende og retvisende.

Offentlighedens forventning er at revisorer skal opdage besvigelser og risiko for om virksomheden er ved at gå konkurs. Der er et behov for offentlighedens side at kunne placere ansvaret et sted, når større besvigelssager eller konkurser finder sted. Når forventningen fra offentligheden brydes, bliver forventningskløften større mellem revisorer og offentligheden, da tilliden mindskes til revisorerens arbejde og derved fører til øget reguleringer og nye faglige standarder for revisorer.

6.3. Delkonklusion

En godkendt revisor kan afgive fire forskellige erklæringer på virksomheden årsregnskab. Erklæringsformerne giver forskellige grader af sikkerhed for oplysningerne i regnskabet, hvor revision har den højeste grad, udvidet gennemgang og review har begrænset grad af sikkerhed og assistance er uden nogen former for sikkerhed. Det vil også sige at revisorerens rapporteringspligt til omverden falder i takt med sikkerheden ved den enkelte erklæringstype. Ligeledes mængden af arbejdet der udføres i forbindelse med de enkelte erklæringer er forskellig og jo højere sikkerhed, jo mere arbejde udfører revisor.

Loven om revisorpligt giver ingen ramme for, hvilken erklæringstype virksomhederne i regnskabsklasse B skal vælge. Derfor er det muligt at vælge erklæringstype assistance, som er uden sikkerhed og som er den billigste løsning for virksomheden. Opgaven går ud på at hjælpe virksomheden med at opstille regnskabet, men tager ikke ansvar for oplysningerne i årsregnskabet.

Der ses en tydelig stigning af assistanceerklæringer og regnskaber uden nogen erklæring. Lignende udvikling ses også i andre europæiske lande, hvor revisionspligten for mindre selskaber er lempet over tid. I rapporten fra Copenhagen Economics, fremgår det at færre regnskaber revideres, og derved opleves der et fald i opdagelsesrisiko blandt virksomhederne. Rapporten oplyser at grunden til faldet, skyldes lempelserne på revisionspligten, samt at Skattestyrelsen kun kontrollerer ca. 3% af alle danske virksomheders regnskaber årligt.

Den største del af skattegabet menes at kunne henføres til de helt små virksomheder, som er fritaget fra revisionspligten. I 2014 stod mindre virksomheder for 60% af selskabsskattegabet, svarende til 6,5 mia. kr. Ifølge rapporten fra Copenhagen Economics er revisionspligt med til at sikre en korrekt og effektiv indberetning af virksomhedernes skat og moms, samt have en forebyggende effekt mod skatteunddragelse. Når revisorer er med til at lave virksomhedernes regnskaber, øges kvaliteten af regnskabet. Lempelser i revisionspligten har medført øget fravalg af revision blandt

mindre selskaber. Ifølge Skattestyrelsens rapport fra 2014, er det ikke kun bevidste fejl og mangler der opstår, men også manglende viden inden for området. Indberetningerne fra virksomhederne kan både være for høje eller for lave og det er derfor vurderet at fejlene ikke kun kan være en ulempe for statskassen, men også virksomheden selv.

Forventningskløften består af rimelighedskløften og præsentationskløften og påvirkes af henholdsvis mangelfuldt arbejde og mangelfuld regulering. Revisorer kan påvirke rimelighedskløften ved at vurdere, hvornår der er udført tilstrækkeligt arbejde. Det kan ske ved at der udføres flere handlinger i forbindelse med revision eller oplyse samfundet om revisorers arbejde og derved mindske forskellen mellem rimelighedsgrænsen og forventningerne fra samfundet. Revisorer har ingen mulighed for at regulere præsentationskløften, da det kun politikerne, som har muligheden for at påvirke denne gennem lovgivningen.

Der kan være flere årsager til at forventningskløften reguleres. Historisk har det været lempelserne på revisionspligt som har haft en betydning. Ifølge Brenda Porter, har lempelserne på revisionspligt en større effekt på forventningskløften, da det beskrives at manglende regulering medfører en større forventningskløft, mens en anden årsag kan være i forbindelse med skandale sager, som får mediernes opmærksomhed og har den påvirkning, at der efterspørges til rimeligheden på regnskaberne fra revisorer.

Afhandlingen ser forventningskløften værende forskellen mellem samfundets forventninger til revisorers arbejde, samt hvad revisorer selv vurderer som værende en del af deres arbejde indenfor området med revisorpligt. Det kan vurderes om forventningerne fra samfundet er højere end hvad revisorer reelt laver og hjælper med ud fra den lovgivning som folketinget har vedtaget.

7. Kritisk gennemgang af revisorpligten

I 2022 var der ca. 73.000 virksomheder uden erklæring fra revisor, hvilket er det højeste nogensinde. Revisorpligten forventes at omfatte ca. 700 selskaber, som skal tilvælge en revisorerklæring på regnskaberne fra 2023, hvilket virker mere eller mindre som et ubetydeligt antal i forhold til det samlede antal selskaber, som ikke benytter revisor.⁸¹

I Skattestyrelsens rapport fra 2014 blev der lagt vægt på at der er fejl i 60% af alle skatteindberetninger og 55% af alle momsindberetningerne fra virksomheder uden revisorerklæring. I rapporten opgjorte Skattestyrelsen det gennemsnitlige fejlbeløb til 58.900 kr. Dvs. at forventningerne til estimat af fejl er således:

$$700 \times 0,6 = 420 \text{ selskaber med fejl}$$

$$420 \times 58.900 \text{ kr.} = 24.738.000 \text{ kr.}$$

På baggrund af Skattestyrelsens rapport og estimeret fejl og fejlbeløb, kan det estimeres til at revisorpligten vil mindske det danske skatte- og momsgabet med ca. 25 mio. kr.

Nr.	Branche	I alt	Heraf B	Uden erklæring	Over 5 mio.	Uoplyst
1	Vejgodstransport	5.518	2.287	558	6	432
2	Flytteforretninger	433	158	51	1	41
3	Restauranter	7.033	3.813	1.306	15	1.111
4	Pizzariaer, grillbarer, isbarer mv.	3.989	764	422	9	360
5	Event catering	1.839	422	157	-	122
6	Anden restaurationsvirksomhed	1.392	353	105	2	85
7	Caféer, værtshuse, diskoteker mv.	3.030	1.456	437	-	354
8	Databehandling, webhostning og lignende serviceydelser	1.265	643	210	-	167
9	Webportaler	1.284	710	280	1	221
10	Engroshandel med personbiler, varebiler og minibusser	893	377	85	-	69
11	Datailhandel med personbiler, varebiler og minibusser	3.290	1.551	331	5	267
	I alt	29.966	12.534	3.942	39	3.229

Egen tilskrivning ud fra indhentet data fra "Revision i Danmark".⁸²

Som det kan ses i figuren herover, er der ca. 30.000 virksomheder, som går under de udvalgte 11 risikobrancher. Heraf er det kun ca. 12.500 som går under regnskabsklasse B og derved under kravet om eventuel revisorpligt. Ud af de ca. 12.500 selskaber, er der ca. 4.000 som ikke allerede havde revisorerklæring på regnskabet i 2022. Da der ikke er et krav at oplyse nettoomsætningen offentligt for regnskabsklasse B, kan der ikke med sikkerhed siges, hvor mange af selskaberne overstiger en omsætning på 5 mio. kr. Hvis det antages at de fleste af de 3.229 selskaber, der ikke har oplyst nettoomsætningen, har haft en omsætning på 5 mio. kr. i to på hinanden følgende regnskabsår,

⁸¹ Big.dataminds.com – Indhentet gennem adgang i BDO.

⁸² Big.dataminds.com – Indhentet gennem adgang i BDO.

kommer revisorpligten til at "ramme" ca. 3.000 selskaber sammenlignet med de 700 selskaber, som Erhvervsstyrelsen mener at der bliver berørt. Hvis man i stedet valgte at revisorpligt skulle omfatte alle i risikobrancherne i regnskabsklasse B, kunne estimatet se således ud:

$$3.942 \times 0,6 = 2.365 \text{ selskaber med fejl}$$

$$2.365 \times 58.900 \text{ kr.} = 139.298.500 \text{ kr.}$$

Her er der tale om et estimat på mere end 100 mio. kr. til forskel, hvilket man så kan diskutere om revisorpligt er vejen at gå og om det er omfattende nok til at kunne gøre en forskel for det danske skatte- og momsregi, samt virksomhederne.

7.1. Politikerne

Regeringen indgik aftalen om det fremadrettede behov for revisorbistand sammen med Venstre, Socialistiske Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Nye Borgerlige og Alternativet. Aftalen er til at stramme kravene, så virksomhederne med en omsætning på mellem 5 og 8 mio. kr. i de såkaldte 11 risikobrancher fremover skal have en revisorerklæring på regnskabet. Ifølge lovbemærkningerne er det med skærpelsen en forventning om at virksomhederne i højere grad vil få styr på de basale bogføringsrutiner for skatte- og momsangivelser. De politiske ambitioner tilgår en meget risikobaseret tilgang til kravene om mere revisorinvolvering.⁸³

Aftalen er en anerkendelse af værdien af revisorerens arbejde og de forskellige erklæringer som et effektivt redskab til forebyggelse af fejl, omgåelse og svindel. Forventningerne fra politikernes side er at det kommer til at sikre en bedre regelefterlevelse. Aftalen kommer i lyset af de ambitioner, som Folketingets partier har i forhold til at opnå bedre regelefterlevelse og få fanget de virksomheder som er til for bevidst snyd. Regeringens egne tal viser at hvert 10. virksomhed bevidst snyder i skat og halvdelen har fejl i skatte- og momsindberetningerne.⁸⁴

Aftalepartierne har i tillæg til aftalen, besluttet at oprette en arbejdsgruppe, som skal skabe grundlag for en længere sigtet model for at anvende yderligere risikoindikatorer for en mere målrettet kontrol.⁸⁵

7.2. FSR – danske revisorer hilser aftalen velkommen

Tidligere administrerende direktør i FSR, Charlotte Jepsen, glæder sig over anerkendelsen af revisorerens arbejde. FSR mener der er fundet en fornuftig balance mellem at drive mindre virksomhed og tilstrækkelig kontrol til at forebygge fejl og snyd. Ved aftalen menes der at der er

---

⁸³ <https://www.fsr.dk/bred-politisk-aftale-om-revisorpligt>

⁸⁴ <https://www.fsr.dk/fornuftig-aftale-om-revisionspligt>

⁸⁵ <https://www.fsr.dk/bred-politisk-aftale-om-revisorpligt>

taget hensyn til at beskytte statskassen mod misbrug og svig, samt at der ikke pålægges unødige byrder og omkostninger for erhvervslivet. Ved at udvælge de målrettede brancher, hvor der tidligere har været åbenlyse problemer med regelefterlevelse, undgår man at skære alle virksomheder over en kam. Ifølge Charlotte Jepsen, er der ingen forventning om at loven om at kunne pålægge revision på virksomheder, som overtræder hvidvaskloven eller hvis en person i ledelsen inden for de seneste to år har fået konkurskarantæne, har en virkning, da der allerede findes muligheden under andre forudsætninger, men reglen kun er brugt i begrænset omfang.⁸⁶

Anders Lau, som er pressechef i FSR og er med ved bordet, når der skal forhandles og diskuteres nye love som omhandler revisorers arbejde, mener at revisorpligt er en god ny måde at få rettet op på de fejl og mangler, der kan opstå i virksomhederne. Anders Lau mener at vi er de første i verden til at prøve revisorpligt og er derfor optimistisk til forventningerne og hvad det vil kunne føre med sig. Aftalen tager afsæt i FSRs idé om at pålægge revisorpligt på mindre virksomheder i stedet for revisionspligt. I FSR menes revisionspligt at være for tungt både for virksomhederne, men også for revisorer. Arbejdet er meget opfattende for at indsamle revisionsbevis og det kan derfor blive en stor økonomisk byrde for mindre virksomhederne ved at pålægge dem revisionspligt. Anders Lau mener at ved revisorpligt, tages der hensyn til virksomheden selv, men også regnskabsbrugerne.

"Jeg synes det er forkert at kalde det en byrde for virksomhederne og er ked af at man kan se det sådan. Vi mener bestemt at man får en del ud af at have revisor med på sidelinjen, når regnskabet skal udarbejdes."

Virksomhederne kan selv vælge hvor omfattende revisorarbejdet skal være, ved at vælge mellem de 4 erklæringstyper. Så de virksomheder, som ikke er så store og hvor regnskabsbrugerne ikke er så betydelig vælge en erklæring uden sikkerhed.⁸⁷

"Når man nu skulle balancere de forskellige hensyn, så gav det god mening at pålægge nogle bestemte brancher revisorpligt, og som i dag ikke allerede er omfattet af revisionspligten. De her virksomheder med omsætning på mellem 5 og 8 mio. kr., er vi enig i at skulle have en form for kontrol, men ikke ved at stramme revision. Ved brug af en godkendt revisor og en erklæring efter eget valg, mener vi stadig at ville bidrage positivt til samfundet."

Både Charlotte Jepsen og Anders Lau mener at aftalepartierne godt kunne have taget den risikobaseret tilgang videre og set på andre risikoindikatorer end branchetilhørsforholdet. Her nævnte Anders Lau at forslaget fra FSR var også at se på virksomhedernes gæld og ikke kun på omsætningen. På trods af enkelte skønhedsfejl vurderes aftalen med til at sikre et sundt, ansvarligt og konkurrencedygtigt erhvervsliv og derved giver tvivlsomme forretningsfolk svære ved at præstere.

---

⁸⁶ <https://www.fsr.dk/bred-politisk-aftale-om-revisorpligt>

⁸⁷ Interview med Anders Lau.

7.3. Finans Danmark – Regeringen bør vælge revisionspligt

Finans Danmark er ikke enig med aftalepartierne og FSR. Finans Danmark mener ikke at revisorpligt er med til at give samfundssind, da det vil give virksomhederne flere økonomiske byrder og give mere omsætning til revisorer. Der menes at ved assistanceerklæring bliver der ikke indhentet et eneste revisionsbevis og revisorer skal ikke stå til ansvar for et eneste tal i regnskabet.

”Revisorer får godt nok en omsætning, der er lavere end ved revision, men en avance, der er markant højere, for lidt arbejde og intet ansvar. Lyder som en Win Win for revisorer og derfor ikke sært, at FSR anbefaler revisorpligt fremfor revisionspligt.” mener kommunikationschef for Finans Danmark, Carsten Brink.⁸⁸

Finans Danmarks klare udgangspunkt er, at lempelserne ved revisionspligt bør rulles tilbage, da kun ved revision får regnskabsbrugere den optimale sikkerhed for at regnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens økonomiske situation. Det er ved revision, at virksomheden vil opleve, at revisors regning helt eller delvist bliver betalt af bedre lånevilkår og lavere finansieringsomkostninger i banken, samt bedre konkurrenceevne. Ifølge analysen fra Copenhagen Economics i Erhvervsministeriets evaluering af revisorpligt fra 2018, falder virksomhedernes finansieringsomkostninger ved revision og den gennemsnitlige virksomhed oplever nettoomkostning ved fravalg af revision, når fremmedkapitalen overstiger 1,5 mio. kr.⁸⁹

Martin Thygesen, som er kontorchef i Finans Danmark, mener ikke at lempelserne i revisionspligten har været til gavn i det store perspektiv, hvis man inddrager finansieringsomkostningerne og omkostningerne til tab for kreditorerne. Martin Thygesen mener stadig at revisionspligt er at foretrække fremfor revisorpligt. Finans Danmark har talt med revisorer og har hørt mange begrunde revisorpligt med, at det ift. mange SMV-virksomheder vil være uforholdsmæssigt byrdefuldt at anvende de internationale revisionsstandarder og gennemføre en fuld revision. Set fra et brugerperspektiv synes Finans Danmark, at der er langt at gå fra at diskutere en revisorerklæring med høj sikkerhed til slet ikke at give nogen form for sikkerhed. I den nordiske revisorforening, og også internationalt har man tidligere arbejdet med en revisionsstandard tilpasset SMV-virksomhederne, så arbejdet kunne blive mere proportionalt. Desværre synes fokus hos revisorer i stedet at være på assistanceerklæringer, hvor man hjælper virksomhedsejeren med at opstille regnskab og ikke afgiver nogen form for sikkerhed for oplysningerne i regnskabet. Der menes, at revisorbranchen burde være glad for, at Finans Danmark synes det har en værdi, at revisor indhenter revisionsbevis og står på mål for, at regnskabet giver et retvisende billede. Martin Thygesen mener

---

⁸⁸ <https://finansdanmark.dk/nyheder/2020/december/finans-danmark-og-di-skal-lovgivningen-strammes-boer-regeringen-og-folketinget-vaelge-revisionspligt-over-revisorpligt/>

⁸⁹ <https://finansdanmark.dk/nyheder/2020/december/finans-danmark-og-di-skal-lovgivningen-strammes-boer-regeringen-og-folketinget-vaelge-revisionspligt-over-revisorpligt/>

at hvis revisor ikke vil stå til ansvar for sit arbejde, kan man lige så godt bruge en bogføringsassistancevirksomhed eller andre der vil hjælpe med at sætte regnskabet pænt op.

Ifølge Martin Thygesen har det betydning for lånevilkårene om virksomheden har erklæring med sikkerhed eller ej.

”Jeg kan som brancheorganisation kun udtale mig generelt, men der vil være en forskellig indvirkning fra institut til institut, hvilket kun er godt, for der skal jo være fri konkurrence. Generelt spiller det en rolle, om revisor har indhentet revisionsbevis og påtager sig et ansvar. Afhængig af kundens størrelsesforhold og kendskab til kunden, vil man sandsynligvis kunne finde banker, der stiller krav til revision, men også banker der mener, at det er fint nok med udvidet gennemgang eller review. Der vil måske også være banker, som har det fint med en assistanceerklæring ud fra et mangeårigt kendskab til kunden og evt. revisorer, hvor man på anden vis har taget sikkerhed eller risikoen måske ikke vurderes at være så stor. Som konkurrenceparameter er det jo oplagt renten, men også hvilke lånevilkår der stilles. I nogle situationer vil en bank evt. sige, at det er okay med en assistanceerklæring, men så vil de have anden sikkerhed, f.eks. en personlig kaution.”⁹⁰

I rapporten fra Copenhagen Economics fremgår det, at for en virksomhed med et gennemsnitligt revisionshonorar, ville et gælds niveau på over ca. 1,7 mio. kr. medføre, at de forøgede finansieringsomkostninger ved fravalg af revision, vil overstige omkostningen til revision. Martin Thygesen mener at det er interessant, når man ser i forhold til lovforslaget som blev gennemført, hvor man anvender en balancesum på 50 mio. kr., hvilket jo også kan være egenkapitalfinansieret.

”Vi stillede forslaget om, at man var mere risikobaseret og fokuserede på virksomheder med meget gæld. Der kunne man så passende have brugt den analyse, som man havde købt og betalt Copenhagen Economics for at udarbejde. Man kunne f.eks. have fastlagt, at hvis der er gæld over 2 mio. kr., så skulle man have indført revisionspligt, og hvis niveauet er lavere, kunne man nøjes med revisorpligt. Det var nogle af de tanker, vi gjorde os, men som vi ikke fik opbakning til.”

Martin Thygesen siger klart, at hvis de indkaldes til møde igen, kommer Finans Danmark med det samme forslag.

”Sandsynligvis vil vi genfremføre, at det giver god mening at se på gælds niveauet i virksomheden, da det udtrykker, hvor staten, kreditorer, långivere og andre kan tabe mange penge. Hvis virksomheden i al væsentlighed er drevet af virksomhedsejers egne penge, er det fair, at ejeren selv bestemmer, om der skal være revision eller ej. Omvendt er virksomheden i væsentligt omfang drevet af fremmedkapital, så synes jeg heller ikke, at det er urimeligt at sige, at der er behov for offentlighedens tillidsrepræsentant og en erklæring med sikkerhed.”⁹¹

Martin Thygesen mener ikke at der bør fokuseres på de såkaldte risikobrancher, men mere på størrelsen af selskabets balance eller mere konkret fremmedkapitalen. Martin Thygesen og Finans

---

⁹⁰ Interview med Martin Thygesen.

⁹¹ Interview med Martin Thygesen.

Danmark mener at ved at pålægge virksomheder med f.eks. en samlet gæld på over 2 mio. kr. vil man ramme mere specifikt de virksomheder som "lever" af andres penge og sørge for at der bliver betalt. Her er det ikke kun set fra bankernes side, men også gæld til det offentlige.

7.4. BDO – Interne processer og omdømme

I BDO menes der at det er et samfundsansvar at tage imod de såkaldte risikobrancher og hjælpe med at overholde den nye lov om revisorpligt. Desværre kan samfundet have svært ved at skelne mellem de forskellige erklæringstyper, og forventer at hvis revisor har været ind over regnskabet, så er alt vel korrekt. Det er set i flere tv-programmer, såsom kontant på DR, når en virksomhed bliver "fanget" i svindel, bliver der ofte påpeget, hvis der har været revisor indover og denne bliver offentliggjort i programmet. I BDO tages det meget alvorligt, om virksomheden bliver nævnt i medierne som dårlig omtale.

Rikke Kabel er senior Manager i afdelingen Risk & Compliance, som har til opgave at styre, understøtte og gennemføre processen for kundeaccept og konflikttjek i BDO. Rikke Kabel er enig i at det er et samfundsansvar at hjælpe virksomhederne, men ser også på at BDO ikke skal komme i et dårligt lys i medierne. Det er vigtigt at der bliver udført en udførlig kundeaccept for at kunne byde virksomhederne ind i BDO. Her skal der tages en risikovurdering i relation til hvidvask, uafhængighed, etik, kompetencer og ressourcer.

Rikke Kabel ser gerne at revisorer i BDO selv tager vurdering til de såkaldte risikobrancher, hvis der tages kontakt omkring revisorbistand. Hvis der er den mindst tvivl til virksomheden eller dens ejere, skal virksomheden afvises eller sendes til Risk & Compliance afdelingen, så tager de over derfra.

Til spørgsmålet om der intern i BDO skal foretages ekstra handlinger ved de 11 risikobrancherne svarer Rikke Kabel.

"Der stilles de samme krav og forventninger til alle nye kunder hos BDO. Hvis virksomheden bliver accepteret som kunde i BDO får de samme behandling som alle andre. Når opgaven skal udføres, skal der ikke tages ekstra handlinger udover, hvis revisor på opgaven føler for det, men det er ikke anderledes end ved alle andre opgaver."⁹²

Rikke Kabel gør det klart at de fra afdelingen Risk & Compliance ikke sætter særlig krav til de såkaldte risikobrancher, men at det ikke kan udelukkes at de over de næste par år vil tage ekstra stikprøver internt for at følge processen.

---

⁹² Interview med Rikke Kabel.

7.4.1. Kundeaccept

Når man som revisor får en opgave fra en ny kunde, er der en række specifikke handlinger som skal foretages for at sikre at der ikke er uhåndterbare risiko forbundet med kunden. I forbindelse med kundeaccepten er der meget lovgivning og faglige standarder som har en stor indvirkning på hvilke handlinger en revisor skal foretage sig. Formålet med at udføre en kundeaccept er, at få et kendskab til kunden, således revisor har de nødvendige kompetencer og ressourcer, for at kunne løse opgaven for kunden, samt opfylder de etiske krav og kende kundens integritet. Oplistet skal revisor sikre følgende:

- Integriteten hos virksomhedsejerne, ledelsesmedlemmer og øverste ledelse.
- Sørge for at opgaveteamet har de fornødne kompetencer og færdigheder til at kunne udføre opgaven, herunder tid og ressourcer.
- At firmaet og opgaveteamet kan overholde relevante etiske krav.
- At betydelige forhold, fra tidligere og igangværende opgaver, samt konsekvenserne er gemt og taget stilling til.

For at kunne sikre ovenstående, er nogle opgaver/vurderinger, der skal foretages i kundeacceptfasen. Følgende er taget med udgangspunkt i BDO' interne processer for kundeaccept.

Introduktion

Her får man forståelse for kunden, og opgaven som forventes udføres for kunden. Ligeledes skal der besvares om der er kontrolleret, at kunden ikke fremgår af listen over afviste kunder. Der bør indhentes så mange relevante oplysninger om og fra ledelsen, samt tidligere årsrapporter til gennemgang for at kunne få så stor en forståelse og kendskab til kunden som muligt. For at opnå en overordnet forståelse af virksomheden, skal revisor kende til ejerkredsen, ledelsen, branchen som virksomheden opererer i, produkterne som virksomheden handler med og om virksomheden opererer i brancher med særlovgivning. Det er vigtigt at vurdere kundens integritet for at kunne identificere eventuelle kritiske forhold, der kan medføre at revisor ikke bør løse opgaven for kunden.

Vurdering af uafhængighed

Ved assistanceopgaver er der ikke krav om at revisor er uafhængig, men det skal oplyses i erklæringen, hvis revisor ikke er det. Der vurderes om der efter opgavens udførelse er risiko for selvrevision og om der udføres opgaver som ikke er tilladt ifølge etiske regler og revisorloven. Ligeledes skal der sikres at revisor ikke er med til at tage beslutninger hos kunden.

Vurdering af kompetencer og ressourcer

Ved at få den indledende forståelse af virksomheden og dens omgivelser, kan der vurderes om revisor har den fornødne kompetence til at udføre opgaven, samt ressourcer til at færdiggøre opgaven under hensyntagen til givne tidsfrister, bemanning mv.

Vurdering af regler i Hvidvaskloven

Kunden skal vurderes om risikoen i relation til hvidvask, og vurderes høj, normal eller lav risiko. Vurderingen skal begrundes omhyggeligt. Ligeledes skal der indhentes bekræftelse på kundens identitet fra ekstern side og der skal være kendskab til finansierungsstrukturen, samt koncern-/ejerstrukturen. Det er også vigtigt om kunden eller de reelle ejere er politisk eksponerede personer, nærtstående til eller nære samarbejdspartnere til politisk eksponerede personer. For at minimere risikoen for hvidvask, skal revisor grundig verificere og dokumentere kundens identitet.

Andre forhold

Under andre forhold, skal der undersøges om kunden ofte er i medierne eller på anden måde i offentlighedens interesse. Det kan være begrundet af om kunden er på særligt risikobetonede markeder eller med særligt risikobetonede produkter. Det kan også være at kunde ofte er involveret i retssager eller der er tegn på udøvelse af kriminelle aktiviteter. Der skal også vides om kunden sætter nogen form for begrænsninger forbundet med revisorers arbejde.

Konklusion

Til sidst gennemgås de ovenstående punkter og der tages en endelig beslutning om kunden kan accepteres. Hvis de enkelte revisorer er i tvivl, sendes de ovenstående punkter videre til afdelingen Risk & Compliance, som tager den endelige beslutning.

7.5. Delkonklusion

Virksomhederne, som fremover bliver omfattet af aftalen om revisorpligt, kan frit vælge mellem de fire erklæringstyper. Det betyder at virksomhederne skal vurdere hvilken erklæringstype, der passer til dem ud fra blandt andet:

- Hvilken grad af sikkerhed, der er behov for.
- Hvor stor en omkostning fra revisor, kan virksomheden klare.
- Hvor tung en administrativ byrde, kan virksomheden håndtere.

Aftalen om revisorpligt omfatter mindre selskaber, som typisk har en simpel resultatopgørelse og balance, samt få ansatte har som ofte ikke et stort fokus på regnskabet og skal derved til at træffe

en valg om noget de eventuelt ikke har haft kendskab til før. Forventningerne er klart at der primært vil vælges assistanceerklæring, pga. det er den billigste løsning og giver den mindste administrativ byrde for virksomhederne.

Der vil for de kunder der anvender revisorer for første gang, skulle foretages en del vurderinger end ved de kunder der allerede anvender revisorer. Det er kravet om at revisorer skal foretage en kundeaccept, som er grunden til at der skal gennemføres relativt mange handlinger før regnskabet kan laves for virksomheden. Ligeledes at det er en ny kunde, som der ikke er opnået forståelse af virksomheden og dens omgivelser, herunder en forståelse af kontrolmiljø og ledelsens integritet.

Finans Danmark er meget uenig med FSR omkring det frie valg af erklæring i og med at Finans Danmark mener at selskaberne ikke får nok værdi for den omkostning, som pålægges virksomhederne, hvis valget ender på erklæring uden eller begrænset sikkerhed.

Både Finans Danmark og FSR er overordnet enige i at der skal mere kontrol, men hvilken kontrol der menes at have betydning, er forskelligt, alt efter hvilken brancheorganisation, man spørger. Revisorpligten vil have en effekt, hvis man rammer de rigtige virksomheder, da der er data på, at virksomheder, som fravælger revisorer, har langt flere fejl end virksomheder, som har en revisor uanset erklæringstype.

Ud fra de forskellige holdninger og meninger vurderes det at der en forventningskløft mellem hvad politikerne tror og forventer de får ved indførslen af aftalen om revisorpligt og hvad det reelt giver, pga. det manglende krav om erklæringstyper. Ved valget af erklæring uden sikkerhed, vil der for samfundsaspektet stadig være en forventning om at revisor har udført et mere grundigt arbejde end som så og derved sørget for en gennemgang efter fejl, mangler og svig. Det vurderes derfor at det kræver en faglig indsigt at kunne forstå forskellen mellem de 4 erklæringstyper og hvilket arbejde revisorer udfører.

8. Alternative løsningsforslag

I forbindelse med interviews af Finans Danmark og FSR, kom der alternative løsningsforslag frem som både Finans Danmark og FSR godt kunne have tænkt sig bliver genovervejet og vurderet nærmere, når politikerne forhåbentlig igen skal revurdere aften. I de følgende afsnit, vil løsningsforslagene blive gennemgået og vurderet om det kunne være et bedre alternativ til revisorpligten.

8.1. Revisionspligt

Martin Thygesen fra Finans Danmark mener at revisionspligten bør strammes.

*"Sammen med Dansk Industri kom vi med et indlæg om revision- og revisorpligt, fordi man på det tidspunkt diskuterede, hvilken vej man skulle gå, hvis man skulle stramme reglerne om revisions- eller revisorpligt. Det var en for mange overraskende konstellation, fordi Dansk Industri mener, at lempelserne i revisionspligten historisk har været gode. Der har vi en anden opfattelse - vi mener ikke, at det har været til gavn i det store perspektiv, hvis man inddrager finansieringsomkostninger og omkostninger til tab for kreditorerne. Men det vi og Dansk Industri kunne blive enige om, det var, at hvis man skulle skærpe kravene, så var revisionspligt at foretrække frem for revisorpligt. Der blev efterfølgende foretaget nogle skærper på revisionspligten for virksomheder med en stor balancesum, men ellers var det jo også den her nyskabelse omkring revisorpligt."*⁹³

Martin Thygesen uddyber sit svar ud fra spørgsmålet om det er pga. det manglende krav om erklæringstype, der gør revisionspligten mere attraktivt.

*"Revisionspligt er stadigvæk at foretrække fremfor revisorpligt. Vi taler også med revisorer og har hørt mange begrunde revisorpligt med, at det ift. mange SMV-virksomheder vil være uforholdsmæssigt byrdefuldt at anvende de internationale revisionsstandarder og gennemføre en fuld revision. Set fra et brugerperspektiv synes vi, at der er langt at gå fra at diskutere en revisorerklæring med høj sikkerhed til slet ikke at give nogen form for sikkerhed. I den nordiske revisorforening, og også internationalt har man tidligere arbejdet med en revisionsstandard tilpasset SMV-virksomhederne, så arbejdet kunne blive mere proportionalt. Desværre synes fokus hos revisorer i stedet at være på assistanceerklæringer, hvor man hjælper virksomhedsejeren med at opstille regnskab og ikke afgiver nogen erklæring med sikkerhed. Vi mener, at revisorbranchen burde være glad for, at vi synes det har en værdi, at revisor indhenter revisionsbevis og står på mål for, at regnskabet giver et retvisende billede."*⁹⁴

Ifølge Martin Thygesen er Finans Danmark og Dansk Industri enige om at foretrække revisionspligten. Martin Thygesen henviser til Copenhagen Economics rapport, som viser at for en

---

⁹³ Interview med Martin Thygesen.

⁹⁴ Interview med Martin Thygesen.

virksomhed med et gennemsnitligt revisionshonorar, ville et gælds niveau på over ca. 1,7 mio. kr. medføre, at de forøgede finansieringsomkostninger ved fravalg af revision, vil overstige omkostningen til revision. Dvs. at med en fremmed gæld på de 1,7 mio. kr., balancerer gevinsten ved revision i forhold til omkostningen, da gevinsten er i forhold til kreditvilkår og derved vil ligge grundlag for at pålægge revisionspligt. Virksomheden har i givet faldt også en glæde ved, ikke bare i forhold til samfundets kontrol, men også en form for indikator for, hvornår der egentligt er et balancepunkt mellem omkostning til en revision og den risiko en ekstern kreditgiver påtager sig.

8.2. Andre målekriterier

Anders Lau fra FSR fortalte i forbindelse med interviewet, hvordan FSR havde ønsket og håbet at revisorpligten skulle have set ud. FSR foreslog en anden risikovurdering, som Anders Lau gerne så havde været diskuteret mere i sammenhæng med revisorpligten.

”Overordnet er vi godt tilfredse med loven om revisorpligt, men vi havde gerne set at man havde haft endnu en risikovurdering med. FSR havde lagt op til, at den reelle måde også er at kigge på gælden hos virksomhederne og specielt gælden til det offentlige, som jo er et udtryk for en risiko som rammer os alle, altså gennem statskassen. Det som vi ser, er ulempen og lidt et problem med at udpege nogle bestemte risikobrancher, er at man skærer alle selskaber i de her brancher over en kam. FSR ser ikke det som en byrde, der bliver pålagt selskaberne, og vi er lidt kede af at det bliver modtaget således, men jeg kan godt forstå at nogle selskaber ikke har et lige så stort et behov som andre. Selskaber der har meget gæld og derudover oparbejder en højere gæld til det offentlige, er der dermed en risiko for at det offentlige lider tab, og så ser vi det rimeligt at man lader en revisor være med på sidelinjen. Vi ser gerne at det bliver genovervejet og argumentationen vil vi også gerne forfølge i den nærmeste fremtid.”⁹⁵

FSR så gerne at man tilføjede endnu en risikovurdering i forhold til gælden. Anders Lau blev spurgt til om man helt skulle droppe de 11 risikobrancher, hertil svarede han:

”Nej, jeg synes godt man kan blive ved de 11 risikobrancher, men benytte gældskriteriet i stedet for omsætningen på mellem de 5 og 8 mio. kr.”⁹⁶

Anders Lau mener at man har sat sig så grundig fast på de risikobrancher, at den bliver svær at argumentere mere imod. Anders Lau mener stadig at man skærer alle selskaberne over en kam, som opererer i de definerede risikobrancher, men at man kunne gøre det mere konkret ved at pålægge selskaberne med høj gæld, revisorpligten.

---

⁹⁵ Interview med Anders Lau.

⁹⁶ Interview med Anders Lau.

Martin Thygesen så helst at der blev strammet op på revisionspligten, men skulle han forholde sig til revisorpligten, mener han at der også burde strammes mere op på den.

”Vi stillede forslaget om, at man var mere risikobaseret og fokuserede på virksomheder med meget gæld. Man kunne f.eks. have fastlagt, at hvis der er gæld over 2 millioner kr., så skulle man have indført revisionspligt, og hvis niveaue er lavere, kunne man nøjes med revisorpligt. Det var nogle af de tanker, vi gjorde os, men som vi ikke fik opbakning til.”⁹⁷

Martin Thygesen og Finans Danmark så gerne at man helt droppede de 11 risikobrancher og kun fokuserede på virksomhedernes gælds niveau.

”Som jeg husker det, blev der dengang lagt en klausul ind, hvor man sagde, at man 2 til 3 år efter ændringerne, skulle se på, om der var grundlag for at ændre reglerne igen og i stedet kigge i retning af noget mere risikobaseret. Bliver vi indkaldt til møde igen, kommer vi med forslag hertil. Sandsynligvis vil vi genfremføre, at det giver god mening at se på gælds niveauet i virksomheden, da det udtrykker, hvor staten, kreditorer, långivere og andre kan tabe mange penge. Hvis virksomheden i al væsentlighed er drevet af virksomhedsejers egne penge, er det fair, at ejeren selv bestemmer, om der skal være revision eller ej. Omvendt er virksomheden i væsentligt omfang drevet af fremmedkapital, så synes jeg heller ikke, at det er urimeligt at sige, at der er behov for offentlighedens tillidsrepræsentant og en erklæring med sikkerhed.”⁹⁸

Martin Thygesen mener at hvis virksomheden er drevet af egne penge og derved ikke har opbygget gæld, kan der selv træffes en beslutning efter virksomhedens egne behov, men han finder det rimeligt at har man opbygget gæld, private eller offentligt, så burde der tages udgangspunkt i det behov långiverne har.

Afslutningsvis kunne det være at man ikke rammer nok virksomheder med omsætning på 5-8 mio. kr. Anders Lau blev spurgt til om omsætningskriteriet bør sænkes og evt. alle med en omsætning over 1 mio. kr. skulle pålægges revisorpligt. Anders Lau' svar lød at det kunne være en mulighed, men at man i første omgang burde se på de virksomheder som har en højere omsætning og reelt mere aktivitet i virksomheden.⁹⁹

8.3. Virksomhedernes første to år

Et andet alternativt løsningsforslag kunne være at få alle nyopstartet virksomheder rettet ind og uddannet fra virksomhedens første leveår. De første leveår for en virksomhed er vigtig og det er her

---

⁹⁷ Interview med Martin Thygesen.

⁹⁸ Interview med Martin Thygesen.

⁹⁹ Interview med Anders Lau.

at uvidenheden for loven og dens retningslinjer starter for mange nye ejere. Næsten 80% af alle nyopstartet virksomheder går konkurs inden for de første 18 måneder.¹⁰⁰

Det er vanskeligt at inddrive gæld fra virksomheder, når de først er gået konkurs. I 2018 inddrev gældsstyrelsen ca. 2,5 mia. kr. ved at sætte tidligt ind over for virksomheder med stor gæld til det offentlige ved at bruge konkursbegæring og udlæg i aktiver hos virksomhederne. Der var her tale om en screening af ca. 9.500 virksomheder i 2018 for at finde frem til de gældsplagede virksomheder. Arbejdet her skyldes et særligt stort fokus fra gældsstyrelsen, hvor det kræver at ramme virksomhederne før det går galt.¹⁰¹

Ved revisorinvolvering, kan mange nyopstartet virksomheder få rådgivning fra start og derved undgå at gå konkurs inden for de første 18 måneder. En revisor kan komme med branchespecifik viden, som virksomhederne kan drage fordel af, og derudover kan virksomhederne få hjælp til optimering af sine aktiviteter og strategi, samt få overblikket over indtjening, og hvordan det kan forbedres. Derfor vil brug af revisor være en god investering, men også en økonomisk ulempe at pålægge nyopstartet virksomheder, som endnu ikke har fået virksomhedens omsætning op at køre. Regeringen kan derfor give økonomisk tilskud og/eller ekstra fradrag ved brug af revisor de første år af virksomhedens levetid.

Som tidligere nævnt, er det også i statens interesse at danske virksomheder klarer sig godt og har muligheden for at betale deres skat. Derfor kan det ses som en investering fra staten at pålægge nyopstartet virksomheder revisorpligt, men samtidig give et tilskud eller ekstra fradrag, så virksomhederne får hjælpen fra start.

Den gældende lov om revisorpligt omfatter kun virksomheder i regnskabsklasse B, men flere undersøgelser viser at virksomheder i regnskabsklasse A også mangler en form for oplæring. Her er forskellen at regnskabsklasse A ikke har pligt til at udarbejde årsrapport efter årsregnskabsloven.

Forslaget kunne også sætte en grænse på virksomheder med en omsætning på over 300.000 kr. før de pålægges revisorpligt, så det omfatter mere eller mindre virksomheder med aktivitet.

---

¹⁰⁰ <https://smvguiden.dk/forretningskoncept/opstart-af-virksomhed-de-fem-stoerste-fejl-du-burde-undgaa/>

¹⁰¹ Rapport fra Gældsstyrelsen – *Styrket indsats over for virksomheder med stor gæld til det offentlige*, Marts 2019.

9. Konklusion

Formålet med specialeafhandlingen var at analysere implementeringen af revisorpligt med fokus på det samfundsmæssige aspekt og undersøge om indførslen ville have en effekt på forventningskløften mellem samfundet og revisorerens arbejde.

Specialeafhandlingen har gennemgået historien om revisionspligt og forløbenende med lempelserne gennem tiden og deres betydning. I 2006 blev der, i Danmark, foretaget de første lempelser i revisionspligten for små og mellemstore virksomheder. Herudover er der sket flere lempelser på området og frem til i dag, hvor diskussionen om stramning eller lempelser stadig er aktuel. Udgangspunktet fra regeringens side ved lempelserne, var at minimere de administrative og økonomiske byrder for danske virksomheder. I 2021 kom regeringen frem til at der skulle ske stramning på området ved at pålægge bestemte brancher en revisorpligt.

Da den nye aftale om revisorpligt, har krav om erklæring fra godkendt revisorer, men ikke krav om hvilken erklæringstype, er der blevet beskrevet forskellen mellem godkendte og ikke godkendte revisorer og former for erklæringstyper, samt hvilke love og regler der skal overholdes af revisorer og hvilke fordele der er for virksomhederne ved benyttelse af revisorer.

Specialeafhandlingen har redegjort aftalegrundlaget for gennemførelse om fremadrettede behov for revision og beskrevet forventningerne og dens betydning for samfundet. I forbindelse med interviewene af fagfolk, kom det til udtryk at der opstår en forventningskløft med loven, da der er en forventning fra samfundet om hvad revisorerens arbejde bringer til fællesskabet. Kravene fra samfundet er langt højere end revisorerens ansvar ud fra hvilken erklæringstype, virksomhederne vælger til årsrapporterne.

I analysen, ses der et eksisterende moms- og skattegab, som kun er blevet større med årene og kan indirekte henføres ved de historiske lempelser af revisionspligten. En stor del af skattegabets menes at stamme fra virksomheder, der bevidst snyder, samt ubevidste fejl fra manglende viden fra virksomhederne.

Revisorpligten kan være med til at mindske det danske moms- og skattegab, men analysen viser at forventningerne fra politikerne til indførslen af revisorpligt er større end realiteten. Specialeafhandlingen har gennemgået de forskellige revisorerklæringer og analyseret, hvor stor en betydning de forskellige erklæringer har. Da politikerne ikke har sat krav om, hvilken erklæring virksomhederne skal vælge, kan og vil virksomhederne primært vælge assistance som er erklæring uden sikkerhed. Der er indikationer på at forventningskløften bliver påvirket af indførelsen af revisorpligt pga. politikerne har en forhåbning om, at de får mere end de reelt gør ved involvering fra revisor. Finans Danmark mener ikke at politikerne har kendskab til den betydning en erklæring med sikkerhed har, samt hvilken betydning det har for årsrapporternes eksterne regnskabsbrugere. Finans Danmark mener at revisionspligten er at foretrække og bør strammes, mens revisorpligten kan pålægges endnu mindre virksomheder.

På baggrund af gennemgang og analyse af aftalegrundlaget, fremgår det at aftalen om revisorpligt omfatter ca. 700 virksomheder, hvoraf størstedelen allerede frivilligt benytter revisorbistand. Specialeafhandlingen oplyser at i 2022 var der ca. 73.000 virksomheder som ikke benyttede revisor, hvilket får de ca. 700 virksomheder til at virke som ubetydeligt lidt man rammer ved indførslen af revisorpligt. Der er klare indikationer på at der sker færre fejl, mangler og snyd i regnskaber med hvilken som helst erklæring i modsætning til regnskaber uden nogen form for erklæring.

På baggrund af hele specialeafhandlingen, kan det konkluderes at indførslen af revisorpligt vil få en mindre effekt på de få virksomheder, som bliver omfattet af revisorpligten. Selve aftalegrundlaget konkluderes som værende uambitiøs og ikke givende til den danske statskasse, med så få virksomheder som omfattes. Ligeledes vurderes det at forventningskløften bliver større og revisorers ry i medierne vil blive dårligere, da der forventes mere kontrol fra revisorers side end der i realiteten vil være.

10. Perspektivering

Specialeafhandlingens problemformulering tager udgangspunkt i implementeringen af revisorpligt. Formålet fra politisk side, var at mindske fejl, mangler og snyd i virksomhedernes regnskaber. Gennem specialeafhandlingen har der været flere overvejelser omkring andre tiltag til at nå målet og gennem interviews og egne erfaringer, er der fundet frem til tre alternative muligheder, som blev gennemgået sidst i specialeafhandlingen.

Uanset hvilke tiltag der bliver indført for at mindske fejl, mangler og snyd, vil der være fordele og ulemper. Fordelen og ulemperne varierer efter hvilken regnskabsbrugere man spørger. Det kunne være spændende at samle informationer fra relevante regnskabsbrugere og gennemgå de alternativer som specialeafhandlingen har nævnt. Her menes ikke generelle svar fra interesseorganisationer som Finans Danmark og FSR, men den enkelte bank, investor, revisorer, virksomhedsejer osv. I specialeafhandlingens kilder, fandtes flere udtalelser om at der fra politisk side ikke er brugt nok tid til at efterspørge eller undersøge andre tiltag.

I interviews med både Finans Danmark og FSR gav det udtryk for at implementeringen af revisorpligten, vil man fra politisk side, have svært ved at påvise effekten af aftalegrundlaget, da det omfatter en så lille del af alle virksomheder og af skatte- og momsgabet.

I specialeafhandlingen er der blevet rakt ud til flere fagpersoner til interviews, men ikke vendt retur med interesse.

11. Kildeliste

Lovgivninger:

Årsregnskabsloven

Revisorloven

Bogføringsloven

Hvidvaskloven

Bøger:

Eilifsen, A., F. Messier JR, W., M. Glover, S. og F. Prawitt, D. (2013). *Auditing and Assurance Service*. 3. udgave. Mcgraw-hill Education – Europe.

Ravn Elkjær, J., og Hjulsager, K. (2015). *Årsrapport og virksomhedsanalyse*. 7. udgave. Karnov Group.

Kiertzner, L. (2019). *Når regnskaber ikke revideres*. 2. udgave. Karnov Group.

Andersen, I. (2019). *Den skinbarlige virkelighed*. 6. udgave. Samfundslitteratur.

Skovby, J., Langsted, L., Fücksel, K., Krogh Olesen, P. og Gath, P. (2017). *Revisor – Regulering & Rapportering*. 4. udgave. Karnov Group.

Elm-Larsen, R. (2013). *Forvaltningsrevision – Begreb, teori og proces*. 3. udgave. Samfundslitteratur.

Rolighed Andersen, F., Warming Jensen, B., Risgaard Olsen, M., Østergaard Olsen, S. og Schmalz, P. (2016). *International markedsføring*. 5. udgave. Trojka.

EY (2022/23). *Indsigt i årsregnskabsloven*, 9. udgave.

Bøg, K. og Kiertzner, L. (2007). *Professionsetik for revisorer*. 1. udgave. Foreningen af statsautoriserede revisorer.

Darmer, P., Jordansen, B. og Astrup Madsen, J. (2020). *Paradigmer i praksis – Videnskabsteori og metode i ledelses- og organisationsstudier*. 2. udgave. Djøf.

Fogtdal, H., Schradieck, P. og Bang, P. (2022). *Hvidvaskloven – med kommentarer*. 2. udgave. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag.

Kiertzner, L. (2022). *Etiske regler for revisorer*. 1. udgave. Karnov Group.

Faglige artikler:

EY – *Skærpede krav om revisionspligt og brug af revisor for mindre selskaber*. Af Ditte Mosegaard Jørgensen, 22. august 2022.

Finans Danmark og DI – *Skal lovgivningen strammes bør regeringen og Folketinget vælge revisionspligt over revisorpligt*. Af Carsten Brink, 3. december 2020.

FSR – *Bred politisk aftale om revisorpligt*. Af FSR' pressemeddelelse, 24. juni 2021.

PWC – *Skærpelse af reglerne for mindre virksomheders brug af en godkendt revisor*. Af PWC' pressemeddelelse, 30. maj 2022.

LæreMiddel.dk – *Hvad er videnskabsteori?* Af Christina Haandbæk Schmidt og Louise Buch Løgstrup, 2022.

Rapport fra Skattestyrelsen - *Virksomhedernes efterlevelse af skattereglerne – Indkomståret 2014*.

Rapport fra Copenhagen Economics – *Effekten af lempet revisionspligt på det samlede skattegab*, 9. november 2018.

FSR – *Fornuftig aftale om revisorpligt*. Af FSR' vicedirektør Camilla Hesselby, 24. juni 2021.

FSR – *Kamp for bedre beskyttelse af revisortitlen – og dermed branchens omdømme*. Af FSR' pressemeddelelse, 12. november 2020.

SMVGuiden – *Opstart af virksomhed – De 5 største fejl*. Af SMVGuiden, 27. juli 2018.

FSR – *Revisorerne retter væsentlige fejl i regnskabet*. Af FSR's pressemeddelelse, 12. oktober 2020.

Rapport fra Gældsstyrelsen – *Styrket indsats over for virksomheder med stor gæld til det offentlige*, marts 2019.

Afhandlinger:

Porter, B. (1990). *The Audit Expectation-Performance Gap and the Role of External Auditors in Society*.

Porter, B. (1993). *An empirical study of the audit expectation-performance gap*.

Hjemmesider:

Erhvervsstyrelsen.dk

Erhvervsministeriet.dk

Retsinformation.dk

Skat.dk

Ft.dk

FSR.dk

Finansdanmark.dk

Danskindustri.dk

Interview:

Rikke Eskegaard Kabel, Senior Manager, statsautoriseret revisor, Risk & Compliance, BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab.

Martin Thygesen, Kontorchef, Finans Danmark.

Anders Lau, Kommunikations- og analysechef, FSR – Danske revisorer.

12. Bilag

Bilag 1 – Interviewguide – Martin Thygesen – Finans Danmark

Bilag 2 – Interviewguide – Anders Lau – FSR Danske Revisorer

Bilag 3 – Interviewguide – Rikke Eskegaard Kabel – BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Bilag 4 – Interview – Martin Thygesen – Finans Danmark

Interviewguide

Hvem er jeg?

Josefine Dahl Jensen og læser på Cand.merc.aud. uddannelsen på Aalborg Universitet, samt arbejder hos BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab i Randers. Jeg er i gang med at skrive den afsluttende opgave til uddannelsen.

Formålet med interviewet:

Formålet er at høre, hvordan den nye lov om revisorpligt, som folketinget vedtog d. 19. maj 2022 har påvirket eller forventes at påvirke samfundet. Hvilke holdninger og meninger, I har til loven og fremtiden for denne, samt kritikpunkter.

Rammerne for interviewet:

Interviewet kommer til at tage ca. 30 minutter og over teams.

Jeg vil gøre opmærksom på, at interviewet vil blive optaget over teams. Optagelsen anvendes som støtte til hukommelsen indtil interviewet overskrives på et dokument. Dokumentet bliver sendt til godkendelse hos dig, inden den indgår i projektet. Optagelsen bliver herefter slettet permanent.

Jeg gør opmærksom på, at du deltager frivilligt i interviewet og kan altid trække dit samtykke tilbage. Du kan også fravælge at besvare de enkelte spørgsmål.

Præsentation af dig:

Vil du i start interviewet præsentere dig selv. Navn og stilling, samt evt. hvordan emnet berører dig i dit arbejde.

Hovedspørgsmålene til interviewet:

Jeg gør opmærksom på at nedstående spørgsmål er de spørgsmål der danner rammen for interviewet. Der kan opstå yderligere spørgsmål, hvis der er behov for uddybelse.

- D. 3/12-2020 var der et blogindlæg, hvor I ikke var enig med FSR og folketinget om fordelene ved revisorpligt. Nu hvor loven er vedtaget, er det stadig samme holdning og hvorfor?
- Vil loven have nogen betydning for jer og jeres kunder?
- Bør folketinget fokusere mere på revisionspligt end revisorpligt ifl. jer? Hvorfor?
- Er det vigtigt at virksomheden og dens regnskabsbrugere, skal kunne drage revisor til ansvar for regnskabet, for at kunne få bedre lånevilkår?

Interviewguide

Hvem er jeg?

Josefine Dahl Jensen og læser på Cand.merc.aud. uddannelsen på Aalborg Universitet, samt arbejder hos BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab i Randers. Jeg er i gang med at skrive den afsluttende opgave til uddannelsen.

Formålet med interviewet:

Formålet er at høre, hvordan den nye lov om revisorpligt, som folketinget vedtog d. 19. maj 2022 har påvirket eller forventes at påvirke samfundet. Hvilke holdninger og meninger, I har til loven og fremtiden for denne, samt kritikpunkter.

Rammerne for interviewet:

Interviewet kommer til at tage ca. 30 minutter og over teams.

Da jeg er blevet gjort opmærksom på, at samtalen ikke må optages ud fra FSRs rammer for opgavehjælp, skriver jeg svarene ned undervejs i samtalen. Dokumentet bliver sendt til godkendelse hos dig, inden den indgår i projektet.

Jeg gør opmærksom på, at du deltager frivilligt i interviewet og kan altid trække dit samtykke tilbage. Du kan også fravælge at besvare de enkelte spørgsmål.

Præsentation af dig:

Vil du i start interviewet præsentere dig selv. Navn og stilling, samt evt. hvordan emnet berører dig i dit arbejde.

Hovedspørgsmålene til interviewet:

Jeg gør opmærksom på at nedstående spørgsmål er de spørgsmål der danner rammen for interviewet. Der kan opstå yderligere spørgsmål, hvis der er behov for uddybelse.

- Hvad er FSR's holdning, samt forventninger/skepsis for revisorbranchen ang. revisorpligt?
- Hvordan skal vi som revisorer håndtere revisorpligten i branchen?
  - o Herunder aftalebrev.
  - o Hvilke firmaer skal tage opgaven?
  - o Hvilke medarbejdere skal tage opgaven?
  - o Hvad er forventningerne til os og kan vi levere?
- Er revisorpligt at foretrække fremfor revisionspligt?
  - o Er der andet vi kunne foretrække i branchen?

Interviewguide

Hvem er jeg?

Josefine Dahl Jensen og læser på Cand.merc.aud. uddannelsen på Aalborg Universitet, samt arbejder hos BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab i Randers. Jeg er i gang med at skrive den afsluttende opgave til uddannelsen.

Formålet med interviewet:

Formålet er at høre, hvordan den nye lov om revisorpligt, som folketinget vedtog d. 19. maj 2022 har påvirket eller forventes at påvirke samfundet. Hvilke holdninger og meninger, I har til loven og fremtiden for denne, samt kritikpunkter.

Rammerne for interviewet:

Interviewet kommer til at tage ca. 30 minutter og over teams.

Jeg vil gøre opmærksom på, at interviewet vil blive optaget over teams. Optagelsen indgår som bevis til projektet og gemmes indtil efter endt eksamen.

Jeg gør opmærksom på, at du deltager frivilligt i interviewet og kan altid trække dit samtykke tilbage. Du kan også fravælge at besvare de enkelte spørgsmål.

Præsentation af dig:

Vil du i start interviewet præsentere dig selv. Navn og stilling, samt evt. hvordan emnet berører dig i dit arbejde.

Hovedspørgsmålene til interviewet:

Jeg gør opmærksom på at nedstående spørgsmål er de spørgsmål der danner rammen for interviewet. Der kan opstå yderligere spørgsmål, hvis der er behov for uddybelse.

- Kan du tage mig med i processen om, hvordan vi internt i BDO har tænkt os at udføre opgaven?
  - o Kundeaccept – Flere handlinger pga. risikobranche?
  - o Aftalebrev
  - o Økonomisk – Honorar på forskud?
  - o Assistanceopgaven – Flere handlinger?
  - o Ekstra arbejde?

- Ser vi nogen interne udfordringer ved loven om revisorpligt?

J: Hvis du starter med at præsenterer dig selv.

M: Det vil jeg gerne. Jeg hedder Martin Thygesen og er kontorchef i Finans Danmark, hvor jeg har ansvaret for regnskabsregulering og revisionsregulering. Det er så både bankernes anvendelse af reglerne i forbindelse med deres egen regnskabsaflæggelse og revision af deres regnskaber, men også bankernes brug af de ikke finansielle virksomheders regnskaber og revisors erklæringer om revision, review og udvidet gennemgang på ikke finansielle virksomheders regnskaber. Det er begge kasketter jeg har på, hvor jeg tænker den kasket, der er mest relevant i dag, er den der handler om vores brug af de ikke finansielle virksomheders regnskaber og de eventuelle revisorerklæringer.

Du kan gå ind på vores hjemmeside og finde et høringsvar fra d. 8. december 2021 vedrørende udkast til forslag til ny bogføringslov og ændringsforslag i henhold til den politiske aftale med fremadrettet behov for revision.

J: Det blogindlæg, hvor I sammen med DI havde udtalt at I ikke synes revisorpligt var en god ide, men at der skulle være mere fokus på revisionspligt. Blogindlægget var fra 2020, så den er jo et par år gammelt, men har I stadigvæk samme holdning?

M: Sammen med Dansk Industri kom vi med dette indlæg, fordi man på det tidspunkt diskuterede, hvilken vej man skulle gå, hvis man skulle stramme reglerne om revisions- eller revisorpligt. Det var en for mange overraskende konstellation, fordi Dansk Industri mener, at lempelserne i revisionspligten historisk har været gode. Der har vi en anden opfattelse - vi mener ikke, at det har været til gavn i det store perspektiv, hvis man inddrager finansieringsomkostninger og omkostninger til tab for kreditorerne. Men det vi og Dansk Industri kunne blive enige om, det var, at hvis man skulle skærpe kravene, så var revisionspligt at foretrække frem for revisorpligt.

Der blev efterfølgende foretaget nogle skærper på revisionspligten for virksomheder med en stor balancesum, men ellers var det jo også den her nyskabelse omkring revisorpligt.

J: Og er det pga. der ikke er en ramme for, hvilken erklæring de her virksomheder skal vælge, at I ikke er tilfreds med den?

M: Revisionspligt er stadigvæk at foretrække fremfor revisorpligt. Vi taler også med revisorer og har hørt mange begrunde revisorpligt med, at det ift. mange SMV-virksomheder vil være uforholdsmæssigt byrdefuldt at anvende de internationale revisionsstandarder og gennemføre en fuld revision. Set fra et brugerperspektiv synes vi, at der er langt at gå fra at diskutere en revisorerklæring med høj sikkerhed til slet ikke at give nogen form for sikkerhed. I den nordiske revisorforening, og også internationalt har man tidligere arbejdet med en revisionsstandard tilpasset SMV-virksomhederne, så arbejdet kunne blive mere proportionalt. Desværre synes fokus hos revisorerne i stedet at være på assistanceerklæringer, hvor man hjælper virksomhedsejeren med at opstille regnskab og ikke afgiver nogen erklæring med sikkerhed. Vi mener, at revisorbranchen burde være glad for, at vi synes det har en værdi, at revisor indhenter revisionsbevis og står på mål for, at regnskabet giver et retvisende billede.

J: Der kan jo godt være forskelligt arbejde fra assistanceerklæring til assistanceerklæring efter hvem der laver den. Om det er de helt store revisorfirmaer eller den lokale. Giver det en forskel hos jer?

M: Assistanceerklæringen giver ingen sikkerhed, uanset om der er tale om et stort revisionsfirma eller en lokal godkendt revisor. Herudover er man afhængig af, om det er en revisor man har et mangeårigt forhold til, og det er en man kan stole på. Hvis revisor ikke vil stå på mål for sit arbejde, så kan man lige så godt bruge en bogføringsassistancevirksomhed eller andre der vil hjælpe virksomheder med at sætte tal pænt

op. Så for at vende tilbage til blogindlægget fra 2020, så ja, vi har stadig samme opfattelse som vi gav udtryk for dengang.

J: Så det har en betydning for jer og jeres medlemmer, at revisor står på mål for det arbejde, der bliver udført, når virksomheder kommer og skal have et lån. Gør det en forskel for lånevilkårene at der er revisorerklæring med sikkerhed?

M: Jeg kan som brancheorganisation kun udtale mig generelt. Der vil være en forskellig indvirkning fra institut til institut, hvilket kun er godt, for der skal være fri konkurrence. Generelt spiller det en rolle, om revisor har indhentet revisionsbevis og påtager sig et ansvar. Afhængig af kundens størrelsesforhold og kendskab til kunden, vil man sandsynligvis kunne finde banker, der stiller krav til revision, men også banker der mener, at det er fint nok med udvidet gennemgang eller review. Der vil måske også være banker, som har det fint med en assistanceerklæring ud fra et mangeårigt kendskab til kunden og evt. revisorerne, hvor man på anden vis har taget sikkerhed eller risikoen måske ikke vurderes at være så stor. Men kort og generelt, så ja, så gør det en forskel om revisor har indhentet revisionsbevis og står på mål for sit arbejde, men hvor stor forskellen vil være, er forskelligt fra institut til institut.

Som konkurrenceparameter er det jo oplagt renten, men også hvilke lånevilkår der stilles. I nogle situationer vil en bank evt. sige, at det er okay med en assistanceerklæring, men så vil de have anden sikkerhed, f.eks. en personlig kaution. Hvis du ser den evaluering Erhvervsministeriet offentliggjorde i forbindelse med evalueringen af revisionspligten i 2018, indeholdt den bl.a. en analyse fra Copenhagen Economics. Godt nok var analysen baseret på internationale studier og ikke på danske forhold, men Copenhagen Economics fandt, at for en virksomhed med et gennemsnitligt revisionshonorar, ville et gælds niveau på over ca. 1,7 mio. kr. medføre, at de forøgede finansieringsomkostninger ved fravalg af revision, vil overstige omkostningen til revision.

Det er interessant, når man ser det lovforslag, der blev gennemført, hvor man anvender en balancesum på 50 millioner kr., hvilket også kan være egenkapitalfinansieret. Vi stillede forslag om, at man var mere risikobaseret og fokuserede på virksomheder med meget gæld. Der kunne man så passende have brugt den analyse, som man havde købt og betalt Copenhagen Economics for at udarbejde. Man kunne f.eks. have fastlagt, at hvis der er gæld over 2 millioner kr., så skulle man have indført revisionspligt, og hvis niveauet er lavere, kunne man nøjes med revisorpligt. Det var nogle af de tanker, vi gjorde os, men som vi ikke fik opbakning til. Se evt. vores høringsvar.

Som jeg husker det, blev der dengang lagt en klausul ind, hvor man sagde, at man 2 til 3 år efter ændringerne, skulle se på, om der var grundlag for at ændre reglerne igen og i stedet kigge i retning af noget mere risikobaseret. Bliver vi indkaldt til møde igen, kommer vi med forslag hertil. Sandsynligvis vil vi genfremsætte, at det giver god mening at se på gælds niveauet i virksomheden, da det udtrykker, hvor staten, kreditorer, långivere og andre kan tabe mange penge. Hvis virksomheden i al væsentlighed er drevet af virksomhedsejers egne penge, er det fair, at ejeren selv bestemmer, om der skal være revision eller ej. Omvendt er virksomheden i væsentligt omfang drevet af fremmedkapital, så synes jeg heller ikke, at det er urimeligt at sige, at der er behov for offentlighedens tillidsrepræsentant og en erklæring med sikkerhed.

J: Det er jo meget omsætningsbaseret oftest.

M: Vi synes, det vil give mere mening at kigge på, hvad der kan udtrykke risiko, og hvor man kan tabe penge.

J: Jeg har snakket med nogle, der synes at det skal være resultatbaseret, da der giver et bedre udtryk for, hvor mange penge, man har til at kunne betale sin gæld i sidste ende. Hvad synes I om det?

M: Det kunne man også sagtens bruge som supplerende risikobarometer, men fokus bør være på, hvor kreditorerne kan tabe penge. Vi taler jo ikke kun om os långivere, men også statskassen i form af A-skat, AM-bidrag osv., der kan tabe penge.

J: Jeg siger mange tak for snakken, Martin.

M: Selv tak. God dag og held og lykke med afhandlingen.